

ΑΕΙΦΟΡΙΑ

“ΣΟΛΩΝ” μέλος ΠΑΝΔΟΙΚΟ / ΟΕΜΚΟΕ / Δ.Ε.Ο. Στερεάς Ελλάδας & Δικτύου Spherheiosnet • ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2008. ΤΕΥΧΟΣ 17 - ΕΤΟΣ 2ο

Α Φ Ι Ε Ρ Ω Μ Α

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΣΕΛ. 10

ΕΝΑ ΠΡΟΣΦΑΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΣΥΝΕΙΔΗΤΗΣ ΛΟΓΟΚΡΙΣΙΑΣ, ΔΙΑΠΛΟΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΟΛΟΚΛΗΡΩΤΙΣΜΟΥ ΣΤΙΣ ΗΠΑ

ΣΕΛ. 15

ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ «ΣΟΛΩΝΑ»

ΣΕΛ. 16

ΤΟ ΣΧΟΛΙΟ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

«Τα προβλήματα στον κόσμο σήμερα είναι τόσο τεράστια που δεν μπορούν να λυθούν με το επίπεδο της σκέψης που τα δημιούργησε.»

Άλμπερτ Αϊνστάιν

«Είμαι υπέρ των δικαιωμάτων των ζώων όπως και των δικαιωμάτων των ανθρώπων... αυτός είναι ο δρόμος του ολοκληρωμένου ανθρώπου.»

Αβραάμ Λίνκολν

ΑΦΙΕΡΩΜΑ: ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ

Γράφει ο Ιωάννης Ζήσης

Δημοσιογράφος - Συγγραφέας - Μέλος της Γραμματείας της ΜΚΟ «Σόλων»

Η Εικονοποίηση και ο Μηδενισμός της Πολιτικής

Με αφορμή τις Αμερικάνικες εκλογές και τα debates που στήνονται στο επίπεδο ενός επιφανειακού καθωστρεπισμού μέσα από τον οποίο δεν αναδεικνύεται το επίπεδο της σκέψης, της γνώσης και των ιδεών αλλά ένα επικοινωνιακό ύφος, κατ' επίφαση πολιτισμένο, χρειάζεται ξανά και είναι ακριβές να ειπωθεί ότι το επίκεντρο στην επίκαιρη πολιτική ζωή, δεν βρίσκεται στη σκέψη αλλά στην εικόνα. Συνήθως αστόχαστα και μερικές φορές εύστοχα λέγεται «μια εικόνα χίλιες λέξεις». Η εικόνα γίνεται πολλές λέξεις, αλλά επειδή δεν έχει πολύ νόημα η εικόνα είναι η ανόητη λέξη για να μην κουράσει, για να μην εκθέσει, για να μην παραβιάσει ένα επικοινωνιακό συμβόλαιο γιατί πιθανώς από κάθε άποψη η ουσιαστικοποίηση είναι δύσκολη υπόθεση. Για αυτήν τόσο οι πληρωμένοι διεκπεραιωτές όσο και οι τηλεθεατές δεν είναι διατεθειμένοι, δεν δίνουν το εισιτήριο τους, μάλλον δεν πληρώνουν το εισιτήριο τους για αυτό το λόγο.

Η ουσιαστικοποίηση της πολιτικής ζωής είναι μια δύσκολη υπόθεση, για την οποία τόσο οι πληρωμένοι διεκπεραιωτές της όσο και οι τηλεθεατές ψηφοφόροι δεν είναι διατεθειμένοι να πληρώνουν το εισιτήριό τους για αυτήν.

Έτσι, οι εκλογές όλο και πιο πολύ εικονοποιούνται και στήνονται στα πλαίσια του μαζικού ανθρώπου. Αδικούν το ουσιαστικώς σκεπτόμενο κοινό, δεν αντιμετωπίζουν

Ο μηδενισμός της πολιτικής θα είναι και το τέλος της. Μην βιάζεται κανείς να χαρεί γιατί το τραγικό τέλος της πολιτικής είναι τραγικό τέλος για όλους.

τον ίδιο τον λαό στο πεδίο της δικής του πρόκλησης (εφόσον αυτός θα αντιπροσωπευτεί), δηλαδή ως ψηφοφόρο αλλά τον βλέπουν ως τηλεθεατή. Η αντιμετώπιση του λαού ως τηλεθεατή και καταναλωτή της κοινωνίας και της βιομηχανίας του θεάματος αποτελεί μια ολοκλήρωση της εικονοποίη-

σης της πολιτικής. Νομιμοποιεί μια εικόνα της πολιτικής ως αυτή να είναι το μακιγιάζ, το επιτηδευμένο στήσιμο, η επαφή, οι δημόσιες σχέσεις και πάνω απ' όλα μια αστόχαστη άνευρη υπόθεση.

Η αντιμετώπιση του λαού ως καταναλωτή της κοινωνίας του θεάματος συνδέει την πολιτική με:

1. την ξεπεσμένη διαδρομή της λόγω της λειτουργίας της ως διακομιστή ή διερμηνευτή της ιδιοτέλειας.

2. τη λογική της διαιρετότητας του πολιτικού σώματος μέσα στην στεγανοποιητική οικονομίστικη αντίληψη των κοινών ζητημάτων.

3. την οικονομία ως καθήλωση στην αδιέξοδη ιδιοτέλεια και την ανέξοδη υπόσχεση.

Όλα αυτά, μας αποτρέπουν από το να αρθούμε στο επίπεδο του πολίτη. Απεναντίας μας ωθούν να συρθούμε

Σκίτσο: Γιώργος Μαυρουλέας

«Ο Μακείν ως "γνήσιος βετεράνος" υπόσχεται επιτυχή πόλεμο κατά της τρομοκρατίας και των δυνάμεων του κακού»

μόνο μέχρι την ψήφο, στερημένοι της πολιτικής ζωής του κοινωνικού σώματος. Να γιατί είμαστε τόσο πολύ μέσα στον πολιτικό μηδενισμό και η λαίλαπα του μηδενισμού της πολιτικής είναι τόσο μέσα μας και δίπλα μας.

Ο μηδενισμός της πολιτικής συγκροτείται από την εικονοποίησή της. Εδώ ο λόγος υποβαθμίζεται σε απλό συνοδό της εικόνας, με τρόπο που «να μην διαταράσσει την πέψη» και τη διαιρετότητά μας μέσα στα όρια της συλλογικής οικονομικής ιδιοτέλειας όταν δεν υπάρχει οικονομική κρίση. Όταν όμως αυτή είναι παρούσα, αναζητείται

ένας μεσσίας με χαρακτηριστικά που δεν χρειάζονται.

Εδώ πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι υπάρχει το εξής παθολογικό τόσο στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, όσο και στην πολιτική: πάντα ο πολιτικός σταρ πλασάρεται μεσσίας χωρίς αυτό να χρειάζεται, καθώς συνήθως δεν υπάρχει πραγματική κρίση και όλο το πεδίο της είναι δι-αχειριστικό. Την ίδια ώρα, ο μεσσιανισμός αυτός αναδεικνύεται σαν ουσία χωρίς ουσία. Σήμερα βέβαια χρειάζε-ται ισχυρά εμπνευσμένη ηγεσία.

Η δραματοποίηση της πολιτικής ει-κόνας φορτίζει ένα πολιτικό πρόσωπο με το ρόλο του μεσσία, (είτε αυτός χρειάζεται είτε όχι) και του «από μη-χανής θεού» της αρχαίας τραγωδίας. Στην πραγματικότητα δεν υπάρχει τραγωδία άλλη εκτός από την ανία και αυτή λειτουργεί αποπροσανατολι-στικά και μισθωμένα.

Η αληθινή τραγωδία συγκροτείται από το μηδενιστικό περιεχόμενο της πολιτικής. Δηλαδή από την αναβλητικό-τητα και το σύρσιμο που συσσωρεύει αδιέξοδα, από την ίδια μας την ανία που αποτελεί ένα από αυτά τα αδιέξοδα, από τις ενσκήπτουσες κρίσεις που προσεγγίζονται αστό-χαστα - επειδή όλες τις φορές στο παρελθόν κυριάρχησε η αστόχαστη εικονικά ντυμένη άποψη. Κάθε τι μπορεί να είναι μεσσίας μέσα στην εικόνα που προσπαθεί να υπο-καταστήσει την σκέψη και την πραγματική σχέση.

Ο μηδενισμός της πολιτικής θα είναι και το τέλος της. Μην βιάζεται κανείς να χαρεί γιατί το τραγικό τέλος της πολιτικής είναι τραγικό τέλος για όλους. Στην πολιτι-κή ζωή εμπλεκόμαστε όλοι και όταν έρθει το τέλος αυτό θα είναι και τέ-λος δικό μας. Ας μην νομίσουμε ότι η αποξένωσή μας από την πολιτική μας προστατεύει ή ότι ο αποκλεισμός που εφαρμόζεται πάνω μας απ' την εικονοποίηση και τον μηδενισμό της αφήνει αλώβητη την δική μας ύπαρξη μέσα στο φανταστικό επαρχιωτισμό μας. Καθαρή πολιτική ουσία υπάρχει σε κάθε τι που κάνουμε. Το θέμα είναι αν αυτή η ουσία αναδύει τοξικότητα ή όχι. Θα ήταν λάθος να αισθανθούμε εξ' αιτίας του ότι η συμμετοχή μας στην πολιτική είναι μικρή ότι θα επέλθουν σε μας μικρές συνέπειες από την κατάρρευσή της. Πρέ-πει να συνειδητοποιήσουμε πια ότι τα όρια ενός πολιτικού κραχ είναι πολύ κοντά και διαρκούν στην παρουσία τους. Δεν βρίσκονται μόνο στο πλαίσιο ενός πιθανού αποτελέ-σματος εκλογών που κυριαρχείται από την εικονοποίηση και τον παραπλανητικό μηδενισμό, είναι και διαρκή μέσα απ' το γεγονός ότι δεν παράγεται αυτή η απαιτούμενη μεταρριωτική προσέγγιση ριζικής αντιμετώπισης των προβλημάτων.

Η κυριαρχία του «οικονομισμού της πολιτικής» μεταθέ-τει διαρκώς την αντιμετώπιση των ζητημάτων που θέτει η πολιτική ουσία της κοινωνίας. Υπό μια έννοια, είμαστε σε μια διαδικασία αργού θανάτου που μπορεί να διακο-πεί μόνο από ένα σοκ, όχι ενός αιφνιδιασμού αλλά μιας έμπνευσης. Αυτή την έμπνευση δεν μπορεί να την παρά-

σχει η εικόνα ως πολιτική μαγεία. Χρειάζεται ένα βαθύ ξεμάγεμα, μια βιωματική μεταρριώση της πολιτικής και αν το προτιμάει κανείς έτσι, έστω ένα μάγεμα στο σκοπό, στο νόημα και στην ποιότητα της πολιτικής, δηλαδή της συμμετοχής του εαυτού μας στην ιστορία.

Δική μας είναι η ευθύνη να μην αντιπαθούμε τις ιδέες όπως αντιπαθούμε τους άλλους ή την φύση, όπως συμ-βαίνει πολλές φορές μέσα από αυτό το φαύλο κύκλο της γκετοποιημένης ζωής μας. Αποτελεί ευθύνη μας να κάνουμε τις ιδέες και την γνώση συ-στατικό υπέρβασης της εικονοποίη-σης και της ειδωλοποίησης της πολι-τικής.

Πρέπει να το σημειώσουμε αυτό: όλη η πορεία της σύγχρονης πολιτι-κής είναι στενότατα συνυφασμένη, υπό όποια προσέγγι-ση, με τον κόσμο της έννοιας.

Είτε μιλάμε για το έλλειμμα λογικής και νοηματικής τάξης που καθιστά αναγκαίο τον συγκεντρωτισμό της πολιτικής - όπως τον αναδείκνυε ο Χόμπς - είτε για την συμβολαιοποιημένη. Γενική Θέληση του Κοινωνικού Συμ-βολαίου και για το Καντιανό σχεδιασμό της, είτε για την θέσμιση της ελευθερίας, υπάρχει ανάγκη να γίνουμε κοι-νωνοί του κόσμου της έννοιας. Για να γίνει η νοηματική τάξη δυναμική Σχεδίου και δημοκρατικής αναγνώρισης της πολιτικής ηγεσίας είναι απολύτως αναγκαία η η δική μας επιστροφή στον κόσμο της έννοιας. Έτσι, η πολιτική διαδικασία θα απελευθερωθεί από την εικονική εντυπω-τικότητα και θα γίνει πολιτικός διάλο-γος και πολιτική κουλτούρα.

Δεν αντιδικούμε με την εικόνα που μπορεί να είναι παρηγορητική και με-ταρριωτική ως μέσο πολιτικής εντύ-πωσης, μέσο ανάπτυξης της σχέσης πολιτικής επίκλησης και εφέλκυσης, ή πεδίο διαμεσολάβησης ανάμεσα στην πολιτική συνάφεια και την πολιτική επαφή. Αντιδικούμε για την λειτουρ-γία της εικόνας ως πεδίου αποκλει-

σμού της έννοιας και όχι ως αγωγού της.

Το πρόβλημα εντοπίζεται στην εικόνα που γίνεται αυ-τοσκοπός, είτε επειδή το μέσο θέλει υπερβολικά να κυ-ριαρχήσει, είτε επειδή είναι μισθωμένο σε ένα ρόλο και σε μια αυτό-επιβεβαίωση δική του, είτε επειδή οι θεατές αφήνονται στο να υποσκάψουν την συμμετοχή τους λει-τουργώντας ως κοινό θεάματος. Σε κάθε περίπτωση έχουμε απαξίωση της πολιτικής μέσα από την κυριαρ-χία της εικόνας πάνω στο νόημα και τελικά μέσω αυτού πάνω σε μας, τους πολίτες.

Χάνουμε την ενεργότητά μας, όσο περισσότερο βγαί-νουμε ή είμαστε κάτω από το επίπεδο του κόσμου της έννοιας. Στο κόσμο της έννοιας διαμορφώνεται το Σχέ-διο, ο ουσιαστικός ποιοτικός διάλογος και η δημοκρατι-κή αναγνώριση της πολιτικής ηγεσίας με χαρακτηριστικά συμμετοχικά και όχι αποκλεισμού για μας, μέσω της επί-φρασης της νομιμοποίησης από την δική μας απουσία.

Το πολιτικό γίνεσθαι συνίσταται και στο αφηρημένο με

Θα ήταν λάθος να αι-σθανθούμε εξ' αιτίας του ότι η συμμετοχή μας στην πολιτική είναι μικρή ότι θα επέλθουν σε μας μικρές συνέπειες από την κατάρρευσή της.

Χρειάζεται ένα βαθύ ξεμάγε-μα, μια βιωματική μεταρριώ-ση της πολιτικής και αν το προτιμάει κανείς έτσι, έστω ένα μάγεμα στο σκοπό, στο νόημα και στην ποιότητα της πολιτικής, δηλαδή της συμμετοχής του εαυτού μας στην ιστορία.

την έννοια την νοηματική και στο συγκεκριμένο με την έννοια της αναφοράς στα πολιτικά γεγονότα, στη κριτική του προγράμματος και του λόγου.

Συνίσταται στην διαλεκτική μεταξύ της πολυπλοκότητας και της απλότητας, ποτέ όμως της απλοϊκότητας, την οποία εκφράζει η εικονοποίηση, η πολιτική ειδωλοποίηση που ακολουθεί την εικονοποίηση και τελικά ο μηδενισμός.

Ένα μέρος αυτής της εικονοποίησης της πολιτικής συνίσταται από δύο βασικές προσεγγίσεις:

1. από την προεξόφληση μιας διαφοράς δυναμικού που δεν εικονοποιείται. Είναι χαρακτηριστική η περίπτωση του debate μεταξύ Μπαϊντεν και Σάρας Πέιλιν. Γνωρίζοντας το πόσο κατασκευασμένο είναι το προφίλ της δεύτερης και κάνοντας ένα συσχετισμό με το πόσο ανίδεος είναι ο μέσος πολίτης για την ουσιαστικότητα και το περιεχόμενο της πολιτικής και προεξοφλώντας την όποια υπεροχή που δεν εικονοποιείται αντιλαμβανόμαστε πως προκύπτει ευκαιρία σε κάποιους να επανεντάξουν το πολιτικό τίποτε στον άμβωνα της πολιτικής διαδικασίας σαν ουσιαστικό και περιεχομενικό στοιχείο. Έτσι ακριβώς δεν αποδομήθηκε η επιτηδευμένη εικόνα στο debate που είχε τα χαρακτηριστικά μιας στημένης καθωσπρέπειας και ενός στημένου καθωσπρεπισμού.

2. από την αδιαφάνεια του πολιτικού περιεχομένου του πολιτικού, μέσα από το γεγονός ότι είναι απολύτως κατασκευασμένος.

Η πολιτική δεν είναι ο πολιτικός αλλά το πολιτικό του περιβάλλον το οποίο επάγει πελατειακά, όχι μόνο το πλαίσιο του συστήματος, αλλά και το πλαίσιο συγκεκριμένων πελατειακών αναφορών.

Αυτά τα δύο στοιχεία, αυτό του μηδενισμού της πολιτικής επικοινωνίας και αυτό του μηδενισμού της πολιτικής προσωπικότητας, αποτελούν μέσα από την αποξένωσή μας, την μαζική πολιτική ερμηνεία, θεωρία και τάξη εννοιών και αποτελούν τους πυρήνες της καταστροφής της πολιτικής.

Η πολιτική πανουργία από πλευράς των παικτών της πολιτικής και αυτών που την στήνουν επικοινωνιακά - είτε στην λογική της σκοπιμότητας είτε στην λογική της μίσθωσής τους - αλλά και από πλευράς του κοινού, που γνωρίζει πως λειτουργεί η πολιτική πανουργία αλλά θέλει να αισθάνεται ότι είναι υπεράνω της ενώ αφήνεται στις εντυπώσεις της, αποτελεί την τέλεια συνταγή της εξουθένωσής της όταν συσσωρεύονται κρίσεις και απαιτούνται συγκεκριμένες πολιτικές ποιότητες.

Υποθετικά σενάρια για την μέχρι τώρα αιτία και τις στρατηγικές στην οικονομική κρίση και την αποδόμηση της Αμερικανικής ηγεμονίας

Ας επιχειρήσουμε να διαβλέψουμε ή να πιθανολογήσουμε πάνω σε ένα πιο μακροχρόνιο πλαίσιο την όλη αυτή εξέλιξη της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, η οποία βλέπουμε σήμερα να παίρνει αυτές τις δραματικές διαστάσεις.

1) Πρώτον, από την εποχή του Ρήγκαν και της Θάτσερ υπήρξε μια μετατόπιση της οικονομίας και του κύκλου των χρημάτων από τις τραπεζικές στις χρηματιστηριακές συναλλαγές.

Στις χρηματιστηριακές, προστέθηκαν νέα σύνθετα πολύπλοκα προϊόντα, που λειτουργούσαν σαν προεξοφλητικές συμβολαιοποιήσεις προσφοράς και ζήτησης σε παγκόσμιο επίπεδο.

Υπό μια έννοια λειτουργούσαν και ως στοιχήματα για την εξέλιξη των πραγματικών δεδομένων. Τελικά αυτά τα προϊόντα λειτουργούσαν σαν παράγοντες άντλησης κεφαλαίων από την παγκόσμια αγορά σαν ένας εντατικός πυρήνας παγκοσμιοποίησης. Από την εποχή του Κλίντον συνεισέφεραν στη φρούδα οικονομική ευημερία, στην «Μπέλ Επόκ» της παγκοσμιοποίησης της δεκαετίας 1990-2000, μ' όλα τα κραχ στα μικρότερα κράτη και τις ειδικές παρεμβάσεις που έγιναν κατά την διάρκεια αυτής της δεκαετίας.

Η επιθυμία της κερδοσκοπίας και ένας αφανής στρατηγικός σχεδιασμός άντλησης κεφαλαίων από την παγκόσμια κεφαλαιαγορά, δέσποσαν και διαμόρφωσαν αυτό το μοντέλο, παρ' όλες τις χρεοκοπίες με την επανερχόμενη αισιοδοξία. Είναι η τυφλότητα των «ταύρων» αυτή η οποία χρεοκοπεί σήμερα, στο τέλος της δεύτερης δεκαετίας μετά τον Ψυχρό Πόλεμο.

Σίγουρα κάποιοι ήξεραν ότι αυτή η κερδοσκοπική στρατηγική στο χρηματιστηριακό επίπεδο λειτουργεί ως ένα δεύτερο επίπεδο κυριαρχίας στην παγκοσμιοποίηση.

Αυτός ο ευκολότερος οικονομικός συγκεντρωτισμός και ηγεμονισμός, είχε ρίσκα αναντιστοιχίας στα πραγματικά δεδομένα. Βασίζονταν σε μια εντατικοποιημένη αλληλοχρέωση η οποία εμφάνιζε σημεία κατάρρευσης που απειλούσαν το σύστημα με ντόμινο.

Σε ένα τέτοιο πλαίσιο, προφανώς ασκήθηκαν και πολιτικές πιέσεις σε πολλές χώρες για να επενδύσουν. Πχ το σκάνδαλο των ομολόγων στην Ελλάδα, η αποκάλυψη του οποίου πρέπει να είναι συνυφασμένη με κάποιοι πατριωτισμό - με την καλή έννοια του όρου - ή τύχη κάποιων παραγόντων που έμειναν αφανείς και έτσι διέσωσαν την Ελλάδα από μια βαθύτερη οικονομική κρίση. Παράλληλα εξελισσότουσαν διάφορα σενάρια μεταξύ των οποίων και κερδοσκοπικά παιχνίδια, για την άντληση κεφαλαίων από την πραγματική οικονομία όπως με τις πολύ υψηλές τιμές πετρελαίου - αυτό είχε ως συνέπεια, την αύξηση του πλούτου σε χώρες ανταγωνιστικές, - έτσι ώστε να καλυφθούν τα ελλείμματα των πολύπλοκων χρηματιστηριακών προϊόντων.

Δηλαδή λειτουργούσαν με τη στρατηγική, απ' την μία υπέρσυγκεντρωτισμού και απ' την άλλη συγκαλύψης ή διαχείρισης των ελλειμμάτων που δημιουργούνταν μέσα από υπέρ-κέρδη στην πραγματική οικονομία. Ενώ επιχειρούσαν να καλύψουν τα ελλείμματα, διεύρυναν τα όρια τους και έκαναν διασπορά του ρίσκου των κεφαλαίων σε κρατικές οικονομίες, στα ομόλογα άλλων χωρών, σε άλλους τραπεζικούς οργανισμούς, και τελικά

Για να γίνει η νοηματική τάξη δυναμική Σχεδίου και δημοκρατικής αναγνώρισης της πολιτικής ηγεσίας είναι απολύτως αναγκαία η η δική μας επιστροφή στον κόσμο της έννοιας.

στους πολίτες της Υδρογείου, έτσι ώστε να έχουν τη μικρότερη δυνατή συγκεντροποίηση της κρίσης στην Αμερικάνικη οικονομία.

Αυτή η στρατηγική αποκαλύφθηκε από το ντόμινο που έγινε μεταξύ Σουηδίας και Βαλτικών χωρών, λόγω των επενδύσεων των Βαλτικών οικονομιών στην Αμερικάνικη κεφαλαιαγορά. Σε ανάλογες καταστάσεις θα είχε βυθιστεί και η Ελλάδα αν δεν είχε ξεσπάσει το σκάνδαλο των ομολόγων. Φαίνεται επίσης ότι υπήρχαν διαφορετικές εκτιμήσεις σε επίπεδο στρατηγικών και οικονομικών παραγόντων σε συνάρτηση με τον χρόνο των εκλογών και με το κομματικό διακύβευμα της Αμερικάνικης Πολιτικής, οπότε άρχισε να εκδηλώνεται μια στρατηγική αρρυθμία, αφενός μεν με τους χρόνους, τις στιγμές και τις πολιτικές που αφορούσαν την ίδια την οικονομική κρίση αλλά και την συνάρτησή της με την εμπόλεμη σύγκρουση Γεωργίας-Ρωσίας, τα πιθανά επίσης σενάρια απέναντι στο Ιράν και τις στρατηγικές συμπράξεις με το ίδιο το Ισραήλ.

Έτσι φαίνεται ότι άρχισε να κυριαρχεί μέσω κάποιων παρασκηνακών ρυθμιστικών και καθοριστικών παραγόντων, μια στρατηγική αποσύμπλεξης της διαχείρισης του οικονομικού διακυβεύματος από τα στρατηγικά σενάρια και από το κομματικό διακύβευμα των ΗΠΑ. Τουλάχιστον μέχρι αυτή την στιγμή, δείχνει να ισχύει αυτό, αν και δεν αποκλείεται να υπάρχουν εφεδρείες επανασύνδεσης ή ενός διατομεακού ντόμινο πολιτικών μεταξύ όλων των προαναφερθέντων ζητημάτων.

Εκείνο που πρέπει να συγκρατήσουμε είναι ότι όλο και πιο πολύ φαίνεται να αναδεικνύεται μια δυαδική προ-

«*Τώρα πια ξέρουμε ότι η ιδιοτέλεια είναι και οικονομικώς επιβλαβής*» Φραγκλίνος Ρούσβελτ -1929.
foto wikipedia

σέγγιση του Αμερικάνικου πολιτικού και οικονομικού συστήματος. Αυτό αναφορικά με το τομέα της οικονομίας, των σχέσεων και των ορίων στρατηγικής σύνταξης με το Ισραήλ, της διεθνούς γεωπολιτικής αλλά και σε ζητήματα που αφορούν διακυβεύματα κομματικά ή του εσωτερικού lobbying.

Αυτή είναι η πρώτη φορά που αρχίζει και εμφανίζεται μια αποτυχία με πολλά επίπεδα έκφρασης. Προφανώς πρέπει να είναι ένα αποτέλεσμα της αποτυχίας του παραπάνω στρατηγικού σχεδιασμού που έγινε από αυτή την αρχικώς περιθωριακή ομάδα που αποτέλεσε το κυβερνητικό περιβάλλον του George Bus Junior και η οποία κατόπιν ανέλαβε πλήρως την πρωτοβουλία των κινήσεων μετά από το γεγονός των Δίδυμων Πύργων.

Δεν πρέπει ωστόσο να ξεγελαστούμε και να χρεώσουμε κατ' αποκλειστικότητα αυτήν την οικονομική κατάσταση και στρατηγική ανοησία ή αρρυθμία. Εδώ δεν εννοούμε ως αρρυθμία την σταδιακή αποσύνδεση μιας σύμπτυξης στρατηγικής διαχειριστικής θεμάτων όπως αυτά που προαναφέραμε. Τόσο το στρατηγικό όσο και το οικονομικό δόγμα μετά κυρίως από τον Ψυχρό Πόλεμο και από την εποχή του Ρήγκαν είναι σαφές ότι έχει διαχρονικότητα και διακομματικότητα.

Οι περισσότεροι άνθρωποι που μπορεί να συναντήσει κανείς, όπως στην χώρα μας, έχουν χάσει κάθε ελπίδα οποιασδήποτε ουσιαστικής διαφοράς πολιτικών μεταξύ δημοκρατικών και ρεπουμπλικάνων σε κρίσιμα κεντρικά ζητήματα. Απλώς τώρα χρεοκόπησε πιο εμφανώς και με πιο ταχύ ρυθμό τόσο το ένα δόγμα όσο και το άλλο, στον ολοκληρωτικό τους χαρακτήρα καταρχήν. Φάνηκε ότι ο ολοκληρωτισμός αυτών των δογμάτων είναι επιβλαβής

Σκίτσο: Γιώργος Μαυρουλέας

«*Αυτή η ρύθμιση θα περάσει πάνω από το πτώμα μου*» Δήλωση της Θάτσερ στη διάρκεια διαπραγματεύσεων στην ΕΕ για χάραξη ευρύτερης κοινωνικής πολιτικής.

Σκίτσο: Γιώργος Μαυρουλέας

«Τα δένδρα προκαλούν μεγαλύτερη μόλυνση στο περιβάλλον από ότι τα αυτοκίνητα»
Ronald Reagan, 1981

για την πραγματική κατάσταση των ΗΠΑ τόσο στην οικονομία όσο και στην διεθνή πολιτική.

Σε αυτή την στρατηγική απώλεια του βήματος έλεγχου και συγχρονισμού, πρέπει να δούμε την στρατηγική αποτυχία της εξάπλωσης του παγκόσμιου ελέγχου. Είναι προφανές ότι η απόπειρα γρήγορης και άμεσης κίνησης στην Λατινική Αμερική για τον έλεγχο των οικονομικών και των πολιτικών της εξελίξεων απέτυχε, ιδιαίτερα μετά από την αποτυχία ορόσημο του πραξικοπήματος ενάντια στον Τσάβες,

Η ειδωλοποίηση του τίποτε

Από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, σ' όλη την διάρκεια του στοχασμού, το πρόβλημα της μεγέθυνσης και της διαμεσολάβησης του ασήμαντου, μέσα από το μηδαμινό, το κάτω και του μέτριου, η διαμεσολάβηση και η αντιπροσώπευσή του μέσα από το παραφουσκωμένο τίποτε, παραμένει ένα από τα μεγαλύτερα ζητήματα στρέβλωσης του πολιτισμού και της έννοιας της αντιπροσώπευσης.

Ακριβώς αυτή η επιλογή του τίποτε, αποδεικνυόταν τόσο σαν η αυτοειδωλοποίηση του κυρίαρχου, όσο και

Αντίστοιχη αποτυχία φαίνεται και στην απόπειρα εξάπλωσης του ελέγχου στο Αφγανιστάν, αλλά υπό άλλη έννοια και στο Ιράκ. Μέσα στις ιδιαίτερες συνθήκες που απαιτούν αυτές οι προσπάθειες επιβολής, η αποτυχία σε αυτό το πραγματικό πεδίο ελέγχου καταστάσεων, φαίνεται από το γεγονός ότι οι ΗΠΑ διαπραγματεύονται με τους Ταλιμπάν τη πιθανότητα επιστροφής τους στην εξουσία. Αυτό είναι σαφές ότι υποδηλώνει πέραν αυτών των εσωτερικών επιλογών τις αρρυθμίες του συστήματος ελέγχου. Δεν είναι μόνο οι αρρυθμίες που προέρχονται από κάποια εσωτερική λογική ουσιαστικής αντιμετώπισης επιμέρους ζητημάτων αλλά είναι και αυτές που προέρχονται από το εσφαλμένο δόγμα στρατηγικής αυτής της εξάπλωσης, με μια βιασύνη στο άπλωμα, με μια χρονική ραγδαιότητα των επιχειρήσεων ελέγχου των οικονομικών και διεθνών πολιτικών εξελίξεων.

Ο ιστορικός του μέλλοντος ίσως θα έχει να παρατηρήσει με απορία τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά αυτής της εποχής και να πει, όπως ίσως κάποιοι άλλοι το είχαν πει είχαν αυτό, «είχαν εκείνο, είχαν το άλλο όπως το είχε πει ο Νίμιτς στην ναυμαχία του Midway τι συνέβη και χάσανε;» Γιατί πρόκειται για την πρώτη έτσι διαφανόμενη σε πολλά μέτωπα στρατηγική ήττα, άσχετα από το αν σε κάποια σημεία μπορεί να ανακτηθεί ο ηγεμονικός έλεγχος. Ο ηγεμονικός αυτός έλεγχος δεν μπορεί να ολοκληρωθεί, θα είναι παροδικός όπως όλα δείχνουν και δεν θα μπορέσει να λειτουργήσει με την παραδοσιακότερη δυναμική που έχουμε γνωρίσει από το παρελθόν.

Ειδικά στον οικονομικό τομέα φαίνεται πως η ανταγωνιστικότητα χωρίς έλεγχο, για κάλυψη της ζήτησης στην στέγη μαζί με την αλληλοχρέωση και το σπάσιμο στις φούσκες των πολύπλοκων ή σύνθετων χρηματιστηριακών προϊόντων που γιγαντώθηκαν από την άπληστη κερδοσκοπία, απέδειξε αυτό που είχε πει το 1929 ο Φραγκλίνος Ρούσβελτ ότι «τώρα πια ξέρουμε ότι η ιδιοτέλεια είναι και οικονομικώς επιβλαβής». Δυστυχώς όμως ξεχάσαμε τόσο τα συμπεράσματα του ηγέτη του «New Deal» όσο και τη φράση του Ισπανοαμερικανού φιλοσόφου Γ. Σαντιάγανα «λαοί που ξεχνούν είναι αναγκασμένοι να επαναλάβουν».

Πίστευαν ότι ο χρηματιστηριακός και δανειακός «αέρας», είναι αειφορικός για όλους, όπως ακριβώς πιστεύουν ότι η φύση χωράει όλες τις προθέσεις μας και τις πράξεις.

Το θέμα όμως πια είναι ποιος πληρώνει το σπάσιμο του μαρμάρου σ' αυτό το μνημείο ανόητης θεωρίας και απληστίας. Εκτός των άλλων το θέμα είναι και το ότι πληρώναμε ακριβά όλο αυτό τον καιρό, αυτούς που έφεραν την καταστροφή και την πολιτική και στην οικονομία και οπωσδήποτε στο περιβάλλον και την ψυχή μας.

σαν η επιλογή των κυριαρχούμενων. Ο Νίτσε, αλλά και νιτσεικά ο Μπωτριγιάρ, μίλησαν για την γοητεία του κενού. Είναι ένα κενό που δεν νοείται με την βουδιστική ενάργεια ή ως χώρος - οντότητα, ως πεδίο συνάντησης των όντων, αλλά ως περιεχόμενο χωρίς ύπαρξη και ποιότητα. Ανέδειξαν αυτό το κενό, σε βάθρο επιλογής του αβυσσαλέου ναρκισσισμού. Αυτή την επιλογή, του αβυσσαλέου ναρκισσισμού, την βλέπουμε να διαβαίνει στην ιστορία, την πολιτική και τα μέσα ενημέρωσης. Κατά καιρούς, παίρνει

αυτή την μυθική διάσταση και την παροδική μυθικότητα των υποψηφιοτήτων που ζητούν να εκπροσωπήσουν την ανθρώπινη παρουσία και υπόσταση στην ιστορία.

Μια τέτοια περίπτωση διεκδίκησης εκπροσώπησης της ανθρώπινης υπόστασης στην ιστορία, αποτελεί και η πρόσφατη υπο την γυναικεία και νεαρή ιδιότητα η υποψηφιοτήτητα για την αντιπροεδρία των ΗΠΑ. Αυτό συμβαίνει σε μια πολύ νευραλγική ιστορική περίοδο της ανθρωπότητας, στο ηγεμονικό κράτος της Υδρογειούς, στο οποίο διασταυρώνονται οι ωμότητες των συμφερόντων, της ισχύος και των μη επαρκώς μαζικά νοήμωνων ανθρώπων απέναντι στο Είναι και στο Περιβάλλον. Οι συστηματοποιημένες αυτές ωμότητες εξουσίας, προσποιοούνται ότι είναι ευφυείς και έχουν την αλαζονεία ως έμβλημα τους. Αυτή η ζωική προσποίηση και η τάση της ζωικότητας να αισθανθεί τον εαυτό της ως θεότητα, καθώς δεν μπορεί να την αισθανθεί με βάση την κατανόηση του Είναι, προβάλλει ως ωμότητα και βαρβαρότητα. Αυτό συμβαίνει όπως ακριβώς ο θηρευτής με τα όπλα του, ή όπως αυτός που προσεύχεται στον Θεό για τους πετρελαιαγωγούς της Αλάσκας, ή για τον πόλεμο της χώρας του σε άλλες χώρες, ξεχνώντας, διαγράφοντας και εκμηδενίζοντας τους άλλους.

Εδώ, υπάρχει μια σύγχυση, μεταξύ ισχύος και ευφυΐας. Κάποιοι δεν έχουν συλλάβει ότι το τέλος της ισχύος είναι η τραγωδία, γιατί η ισχύς δεν μπορεί να αυτοσυντηρηθεί χωρίς θεμελιώδη νόηση. Οι στρατηγικές των συμφερόντων, δεν είναι νόηση αλλά ζωικός μηχανισμός. Δεν είναι η συνείδηση του εαυτού, είναι η εκμηδένισή του σ' αυτό το όργιο της παροδικότητας.

Μέσα λοιπόν σ' αυτό το όργιο της παροδικότητας οικοδομείται η επικαιρότητα. Φυσικά και η προεκλογική επικαιρότητα των μέσων μαζικής ενημέρωσης της χώρας που ονομάζεται ΗΠΑ και κυβερνάει έναν πλανήτη, στον 21^ο αιώνα για τους Χριστιανούς, στην Χ χιλιετία και εκατονταετία για τους Εβραίους, για τους Μουσουλμάνους κλπ. Κάπως πιο ορθολογικά είναι τα ημερολόγια των Ινδουιστών και των Βουδιστών αλλά και αυτά με κάποια μυθική αφετηρία. Οι ΗΠΑ κυβερνάνε έναν πλανήτη, ο οποίος θα δοκιμαστεί πολύ σκληρά μέσα από αυτή την τεχνολογική οργάνωση του ανορθολογισμού όπως θα έλεγε και ο μακαρίτης Μαρκούζε. Αυτή η χώρα διεκδικείται να κυβερνηθεί από ένα πρώην δήμαρχο μιας κωμοπόλεως ελληνικού μεγέθους. Μέσα από προσευχές για το πετρέλαιο, από μια κυβερνήτη μιας πολιτείας χιονισμένης σαν τα παραμύθια και μέσα από τα παραμύθια των καλλιστείων και των μέσων ενημέρωσης που δουλεύουν με αυτό το όργιο της παροδικότητας, το οποίο οντοποιούν ως επικαιρότητα.

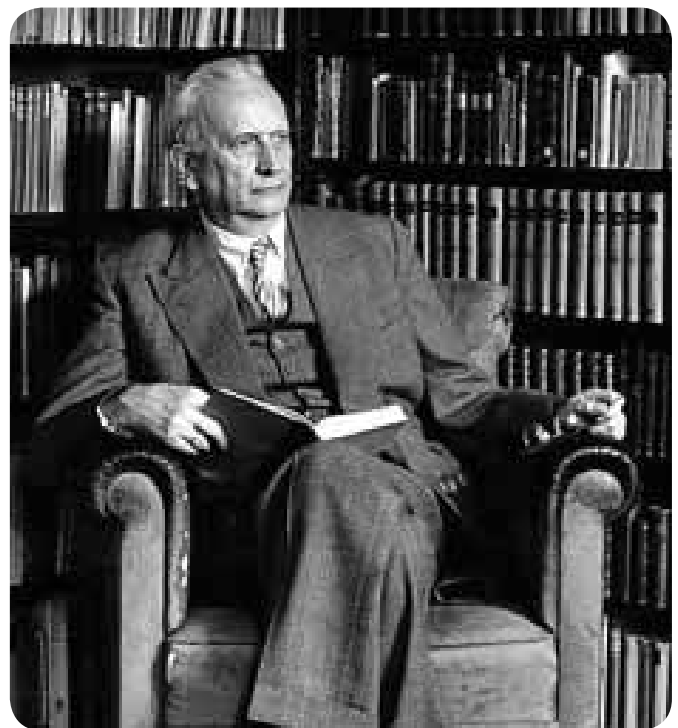
Ερχόμαστε μπροστά στο ιστορικό σταυροδρόμι της ανθρωπότητας, στον 21^ο αιώνα. Σε μια εποχή που σε ανάλογη θέση υποψηφιοτήτας, θα έπρεπε να ήταν αναγνωρισμένες δημοκρατικά, ηγετικές φυσιογνωμίες του μεγέθους του Homo Universalis, των παγκόσμιων ανθρώπων. Στο σταυροδρόμι μιας ανθρωπότητας που θα έπρεπε να είχε αναλάβει στα χέρια της, με υπεύθυνη θέληση, την ελευθερία για τον εαυτό της και την αειφορία του πλανήτη. Σε μια ανθρωπότητα, που θα έπρεπε όχι απλώς να είχε ένα όνειρο ελευθερίας, αλλά και θα μπορούσε να είναι ελεύθερη, από τα τέρατα των συμφερόντων, που

αποτελούν μια αβυσσαλέα νεοπλασματική λάιλαπα, που έχει προβάλλει πάνω της και την βαμπιρίζει.

Που είναι ο «άνθρωπος του δρόμου»; Που είναι ο στοχαστής άνθρωπος να υψώσει το βλέμμα, να επικαλεστεί τον εαυτό ή τα βάθη του εαυτού του, να σηκώσει το χέρι ή να σφίξει το χέρι με τον συνάνθρωπο; Που είναι αυτή η οντότητα που λέγεται άνθρωπος και που συνιστά την πολύ μεγαλύτερή της που αποκαλείται ανθρωπότητα και κυριαρχεί στον πλανήτη; Πώς αυτή η οντότητα κυριαρχείται από την μηδενική ή ορθότερα αρνητική μετριότητα της, υποβιβάζοντας την ίδια την μετριότητα σε μηδενικότητα και αρνητικότητα; Αυτό δεν παραμένει ένα μυστήριο; Δεν είναι ένα πολύ μεγάλο μυστήριο, η πολιτική γοητεία και αυτό το τρομερά φτωχό και μηδαμινό ο όποιο αποτέλεσμα των εκλογών; Τι έρχεται να προσθέσει στο όραμα και στην ζωή της δημοκρατίας;

Τι γνωρίζουν οι ουτιδανοί της γνώσης για «Freddy Mac» και «Fannie Mae», την γεωγραφία του πλανήτη, τα αδέσκατα «αέρια του θερμοκηπίου».

Τι γνωρίζουν για το χριστιανικό βάθος και το εξισώνουν δημοσιογραφικά με τη Σάρα Πέιλιν ως «περισσότερα μωρά, τα περισσότερα όπλα και περισσότερο Ιησού»; Ποια είναι η σχέση του Ιησού με τα όπλα, όταν στον κήπο της Γεσθημανή, ζήτησε αποπλισμό από τον έναν εκ των μαθητών Του απέναντι στην Φαρισαϊκή φρουρά και στον

«Ο ολοκληρωτισμός όπως πολύ καλά έλεγε ο Γιάσπερς είναι θέμα του μαζικού πολιτισμού».

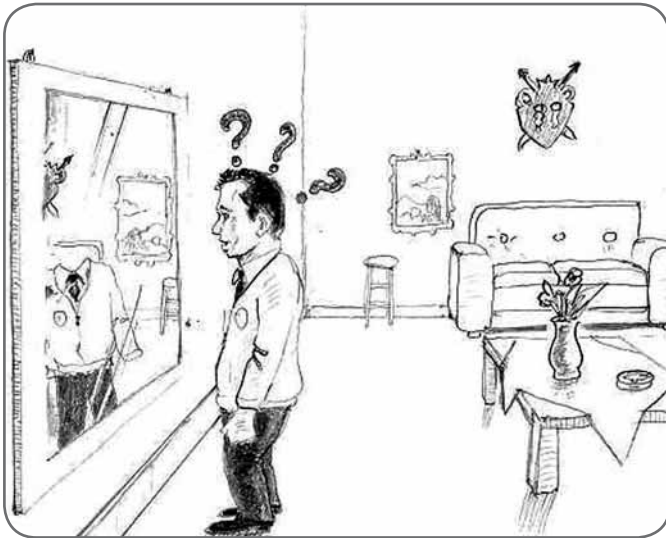
foto wikipedia

καταδότη Ιούδα; Τι γνωρίζουν; Πολύ δε μάλλον περισσότερο καθώς βρithουν αντιφάσεων τα βιογραφικά αυτών των ανθρώπων. Και όμως! Μια μετρία εμφάνισης φυσιογνωμία είναι το είδωλο των μαζών. Γίνεται είδωλο των μέσων ενημέρωσης. Θα παρέμενε ως τέτοιο είδωλο αν βροντούσαν τόσο άπληστα τα «κάνονια» της Αμερικανικής οικονομία και το σχέδιο Πόλσον;

Αυτός είναι επαναλαμβανόμενος θρίαμβος των κανόνων της Χιτλερικής δημαγωγίας. Ας μην ξεχνάμε τους

επτά κανόνες της δημαγωγίας που υπάρχουν στο «Αγών μου» και ας μην ψάχνουμε σε περιφερειακούς ταραξίες τον Χίτλερ. Αυτός ήταν στο κέντρο μιας Μεγάλης Δύναμης. Εκεί δουλεύονται οι τέλειες τεχνικές της επικοινωνίας και οι μεγάλες παραισθήσεις. Έτσι αρχίζει ο δρόμος για αυτούς τους συλλογικούς Μάκβεθ. Έτσι αρχίζει ο δρόμος για την πτώση του Οιδίποδα. Το παραλήρημα των μέσων ενημέρωσης με την ειδησεογραφία πόσο υπηρετεί την δημοκρατία πια; Ας γίνουμε ειλικρινείς. Η δημοκρατία χρειάζεται περισσότερη σιγή, περισσότερη σιωπή. Δεν χρειάζεται τα τύμπανα των μέσων ενημέρωσης ή τις «δυνατές εικόνες» για τα αδύναμα μυαλά.

Ας μην ξεχνάμε τους τυμπανιστές της Νυρεμβέργης. Υπάρχει και η άλλη όψη της πολιτικής γοητείας, της ενδεδυμένης με όλο τον διάκοσμο της κοινωνίας του θεά-

ματος. Εξάλλου ακόμη και τις μεταφυσικές λιτότητες του Χριστού, κάποιες θρησκευτικές οργανώσεις και άλλοι τινές, τις κάνουν σούπερ-σταρ, εμπόρευμα χολιγουντιανό, ή ακόμη και Γούντστοκ που μπορούν να το πουλάνε πολιτικά. Ας μην ξεχνάμε ότι και η ροκ είναι πια επικοινωνιακή κουλτούρα των αγοραίων θρησκειών μας.

Έτσι λοιπόν τίθεται ένα πολύ μεγάλο «quo vantis», από την αντίθετη πλευρά, για την δημοκρατία, για τα μέσα ενημέρωσης, την πολιτική και τον άνθρωπο ως οντότητα. Όμως δεν υπάρχουν αυτιά να το ακούσουν και μέσα για να το πουν. Σε αυτό το σύγχρονο πανδαιμόνιο θορύβου, έχουν κορεστεί τα αυτιά από την παραίσθηση και την υποκρισία. Αυτό το όργιο της επικαιρότητας, που λέγεται ενημέρωση, επικοινωνία, και «μοντέρνος άνθρωπος», ανάθεμα κι αν άγγιξε κάτι από τον Διαφωτισμό. Ανάθεμα και αν διάβασε κάτι από κλασική σκέψη αυτός ο σύγχρονος άνθρωπος. Έτσι γινόμαστε ουτιδανοί. Ο ουτιδανός στους ουτιδανούς στρέφεται. Αυτό όμως δεν αποτελεί άλλοθι για τον φασισμό ή τον όποιο ολοκληρωτισμό. Ο ολοκληρωτισμός όπως πολύ καλά έλεγε ο Γιάσπερς είναι θέμα του μαζικού πολιτισμού. Εξ άλλου ο κάθε ολοκληρωτισμός πάντα διενεργούσε την θεοποίηση του κενού, του μηδέν και του τίποτε και προσπαθούσε να υποκαταστήσει το Είναι με το τίποτε. Γιατί λοιπόν αυτή η γοητεία του τίποτε;

Θα αναφέρουμε επτά λόγους αφιερωμένους στους διαμορφωτές γνώμης και στους κατασκευαστές ηγετών και υπηκόων. Αυτοί μπορούν να επαναπαύονται στις εφή-

μερες δάφνες τους από την Αμερική της όποιας θρησκοληψίας και της οργιώδους παράστασης, έως το Ιράν και από το Ιράν έως την Ιαπωνία και σ' όλη την υδρόγειο. Δεν θα κάνουμε το λάθος να πούμε ότι αυτά τα φαινόμενα εμφανίστηκαν για πρώτη φορά ή μόνο σε αυτή τη χώρα. Υπήρχαν πάντα.

Στην Ελλάδα ειπώθηκε το «Ανθ'ημών, Γουλιμής» και στην Ελλάδα επίσης διαβλέπουμε την λατρεία των μέσων ενημέρωσης και του κενού, που φέγγει μέσα από την δική μας απώλεια φωτεινότητας και την προσαύξηση του δικού μας σκοταδιού.

Το πείσμα της θέωσης του τίποτε, η εντροπία των μέσων, των διαμεσολαβητών και των διαμεσολαβούμενων δεν είναι ο σωτήρας του 21^ο αιώνα. Το τίποτε ως επιλογή μας, είναι η σαφής καταστροφή μας. Μέσα στο τίποτε πρέπει να συμπεριλάβουμε και τις ωραίες ρητορείες καθώς πολλά προοδευτικά λεγόμενα παραμένουν ρητορείες.

Κανείς δεν εργάζεται για την απώθηση και εξόντωση του τίποτε, μέσα στον εαυτό του. Ακόμη και αυτοί που είναι αντίπαλοι του μετριότερου, του ασημαντότερου, του μικρότερου, του μηδαμινότερου, στρατηγούν με βάση το δικό τους όραμα του τίποτε. Το παιχνίδι παίζεται με τον ανταγωνισμό στο γήπεδο του τίποτε, στην εικόνα, στο χαμόγελο που δεν έχει ψυχή, στην αγκαλιά που δεν έχει αγάπη, στο ηλίθιο βλέμμα που κοιτάζει απλανώς και το χέρι που δείχνει, γνωστό από όλες τις πολιτικές συναντήσεις ενώπιον δημοσιογράφων. Με απλανές βλέμμα που προσποιείται την αναγνώριση του άπειρου μέσα στο πλήθος ενώ αυτό βυθίζεται μέσα στο σκοτάδι, στο μάτι του Άρχοντα του τίποτε, για να θυμηθούμε και λίγο τον «Άρχοντα των Δαχτυλιδιών».

Επτά λόγοι για τους οποίους το τίποτε είναι τόσο κυρίαρχο

Υπάρχουν επτά λόγοι για τους οποίους το τίποτε είναι τόσο κυρίαρχο. Είναι τόσο κυρίαρχο που κυριαρχεί ακόμη και σε αυτούς που ανταγωνίζονται το τίποτε των άλλων τιποτένιων. Έτσι προσανατολίζει τόσο το γήπεδο όσο και τους κανόνες μόνιμα σε αυτό το τίποτε. Προσανατολίζονται όλοι οι αδύναμοι και αδύνατοι στο να μπορέσουν να πουν ένα όχι στο τίποτε, ολοκληρωμένο και ακέραιο. Όσοι επιδιώκουν να αρθρώσουν κάτι αληθινό πρέπει να είναι έτοιμοι αν χρειαστεί να πουν το δικό τους «τετέλεστα» απέναντι στο πλήθος που μαίνεται στη λατρεία του τίποτε.

1. Ο πρώτος λόγος συνίσταται στο ότι το τίποτε μας δημιουργεί την ψευδαίσθηση ενός όντος που διαφεύγει από τον θάνατο, γιατί ακριβώς είναι το τίποτε το άγονο μηδέν. Δεν είναι το μηδέν της Αλγεβρας Μπουλ. Είναι το άγονο μηδέν. Δεν είναι το μηδέν που προστίθεται σε άλλους αριθμούς. Είναι το χωριστικό, το ρατσιστικό, το μοναχικό μηδέν. Η υποκατάσταση λοιπόν του όντος από το τίποτε γίνεται επιλογή μας. Είναι μια πηγή ψευδαίσθησης και εξομίωσης του όντος με την εκμηδένιση. Μια προσομοίωση με τον θάνατο και την ψευδαίσθηση της υπέρβασής του. Το τίποτε ως το άγονο μηδέν είναι αντιμετώπιση με τον θάνατο. Εσείς πιστεύετε ότι προσπέρασε ποτέ το φάντασμα αυτό που λέγεται τίποτε, το άγονο αυτό μηδέν, τον θάνατο; Αντίκρισε ποτέ την διάρκεια, την αιωνιότητα;

2. Ο δεύτερος λόγος συνίσταται στο ότι το τίποτε, είναι κοινό μας είδωλο και κτήμα. Δεν περιφέρεται ως ατομικότητα. Δεν είναι εαυτός, δεν Είναι. Άρα μας χωράει σαν κητόρες του. Είναι το πορνείο μας.

3. Ο τρίτος λόγος είναι ότι το τίποτε είναι κενό ηχείο κατ' αντιστροφή του Λόγου που σωματοποιείται. Εκφέρει έναν ανόητο ήχο, αποτελεί το πυρήνα του άνοος και το αμάρτημά του.

4. Ο τέταρτος λόγος είναι ότι το τίποτε είναι υποκείμενο και υποχείριό μας κατά φαντασία μας, γιατί δεν υπάρχει. Όμως δεν μπορεί να χειραγωγηθεί το τίποτε γιατί δεν υπάρχει.

5. Ο πέμπτος λόγος είναι γιατί το τίποτε είναι μη αντικείμενο. Δεν μπορεί να σταθεί απέναντι μας. Δεν είναι αντικείμενο. Δεν αντίκειται σε μας. Δεν υπάρχει διαλεκτική σχέση ανάμεσα σε μας και σε εκείνο. Στην διαλεκτική σχέση πρέπει να μάθουμε και να επικοινωνήσουμε. Εδώ, δεν χρειάζεται. Είμαστε στον απόλυτο ναρκισσισμό μας.

6. Ο έκτος λόγος είναι γιατί το τίποτε είναι η ευκολία, η ευκαιρία και το εμπόρευσμά μας, είναι αγοραίο. Βολεύει στην αγορά και συναλλάσσει με αυτό. Έχει άπειρη συμβολική χωρητικότητα. Λέει κάποιος το όνομα ενός Θεού ή ενός ιστορικού προσώπου και αισθάνεται ότι επικοινωνεί μαζί του και ας είναι απών, και ας είναι τελείως μακράν. Λέει το όνομα Θεός, Αλλάχ, Ελωΐμ, Χριστός, Μωυσής, Μωάμεθ, Βούδας, Κρίσνα, λέει ονόματα και τα έχει σαν διαβατήριό του, σαν συναλλαγή του, είτε πηγαίνει στον Άδη, είτε πηγαίνει στην φαντασία του. Είναι εμπόρευμα τα πάντα δηλαδή. Αυτό δεν αφορά μόνο θρησκευτικά ονόματα και έννοιες αλλά κάθε τι που δουλεύεται στη μόδα της επικοινωνίας.

7. Ο έβδομος λόγος είναι γιατί, το τίποτε είναι το εγγύτερό μας, το διαρκές μας θέατρο. Είναι εύκολο να παίζουμε ρόλους με βάση την πλαστικότητα που μας δίνει αυτή η σχέση με το τίποτε. Αυτή η σχέση χωρίς σχέση, δεν έχει καμία αξιοπιστία, υπόβαθρο και υπόσταση, δεν είναι ούτε καν γίνεσθαι. Είναι μια εικονική «μπελ-επόκ», γι' αυτό και βολεύει τόσο τα μέσα επικοινωνίας, όσο και όλους.

Αν λοιπόν δεν μπορούσαμε να αντιμετωπίσουμε το τίποτε, που τόσο ωραία παρουσιάζεται σαν την «μεγάλη απειλή» στο κινηματογραφικό έργο «ιστορία χωρίς όρια», με την ελευθερία που μας υποστασιοποιεί απέναντί του μέσα από την θέληση, την εγγενή ύπαρξη και το εγγενές Είναι, συνειδητοποιώντας με αυτή την διαμεσολάβηση που γίνεται ανάμεσα στο Είναι και σε μας, μέσα από την συνείδηση δηλαδή, μια βαθιά αίσθηση Παρουσίας, τότε επειδή έχουμε δημιουργήσει έναν τρομερό πληθωρισμό στο τίποτε, πρέπει να υποθέσουμε ότι όλες αυτές οι φούσκες κάποια ώρα θα χρεοκοπήσουν σε μια μετωπική με την πραγματικότητα, θα εκραγούν και αυτή θα είναι η ώρα της τραγωδίας.

Φαίνεται πώς μπορεί να φανταζόμαστε πώς είναι μονίμως κοντά μας και απολύτως διαθέσιμο το τίποτε, αλλά εμείς όλο και πιο πολύ πλησιάζουμε στον τοίχο της τραγωδίας, στο πραγματικό «τείχος των δακρύων», έχοντας χάσει την πραγματική υπόσχεση, την Επαγγελία του Είναι μέσα μας. Αυτή η απώλεια της υπόσχεσης του Είναι μέσα μας, μας καθιστά έκπτωτους της δημοκρατίας και της πολιτείας, έκπτωτους της ιδέας, ακόμη κι αν δουλεύει ρολόι αυτή η γοητευτική αντιπροσώπηση, ο κοινοβουλευτισμός, η επικοινωνία και όλα τα άλλα.

Δεν υπάρχει τίποτε το ιερό και το υπερβατικό μέσα στο τίποτε, γιατί ακριβώς είναι το τίποτε. Ή διαφορετικά, γιατί, το τίποτε δεν Είναι, κι όλο και πιο πολύ καλούμαστε να επιλέξουμε ανάμεσα στο Είναι και στο τίποτε.

Αν δεν μπορούσαμε να διακόψουμε τον θρίαμβο του τίποτε και να αρθρώσουμε τον φιλοσοφικό και τον ψυχολογικό λόγο της δημοκρατίας και της πολιτείας, του εαυτού μας, της παρουσίας μας, τότε από μόνη της αυτή η προσχώρηση στο τίποτε θα μας εκμηδενίσει. Η προσχώρησή μας στο επινοημένο τίποτε καθιστά τελικά απόλυτους ρυθμιστές τα γεγονότα και όχι εμάς.

Τότε η ιστορία γίνεται ένα τέλμα αβουλίας, ανελευθερίας και εξαφάνισής μας. Η αυτοματοποίηση μέσα στο τίποτε και η ιστορική βιομηχανοποίησή του, μας εξοντώνει μέσα από την βαρβαρότητα των γεγονότων. Τα γεγονότα, χωρίς την συνείδηση του εαυτού μας, είναι βαρβαρότητα.

Κάποιοι θέλουν να μεταφέρουν την απόφαση, όλο το δυναμικό απόφασης, στον αυτοματισμό των γεγονότων και στην διαδοχή των γεγονότων. Έτσι, αυτά γίνονται είδωλα της εκμηδένισής μας και συμπεριφερόμαστε χωρίς λόγο καθαρά αντανάκλαστικά. Με αυτό τον τρόπο η γοητεία των γεγονότων μας εκμηδενίζει.

Μπορεί «ο τυφώνας Σάρα Πέιλιν» να κόπασε μπροστά στην ηφαιστειακή και τεκτονική κρίση της Αμερικανικής οικονομίας όμως αυτό δεν έγινε ούτε από την πολιτική ωριμότητα του κοινού, ούτε από την ποιοτική και ηθική επάρκεια των δημοσιογράφων και των ΜΜΕ. Έγινε επειδή ακριβώς έφερε μια μεγάλη κρίση, ένα Πραγματικό Γεγονός - η Έκρηξη από τις Μεγάλες Οικονομικές Φούσκες, επειδή κατέρρευσε η κορυφαία και διαρκής Λατρεία του Τίποτε, τουλάχιστον για ένα χρονικό διάστημα.

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο για οικονομικά εγκλήματα;

Το επίκαιρο και υπό εξέταση δόγμα, που χαρακτήρισε τις τελευταίες δεκαετίες την παγκόσμια οικονομία, είναι αυτό της φιλελεύθερης οικονομίας. Φαίνεται ότι το φιλελεύθερο αυτό δόγμα έγινε αποδεκτό σε δύο επίπεδα: στο πεδίο της πράξης με την ελπίδα αποκόμισης άμεσου και απεριόριστου κέρδους και στο πεδίο της αφηρημένης σκέψης, χωρίς όμως να εξετασθεί σε βάθος και βάσει των πραγματικών δεδομένων η συμφωνία του με το όλο δικαϊκό πλαίσιο (αυτό δηλαδή που αφορά όλους τους τομείς της ζωής). Οι τομείς αυτοί είναι η υγεία, η παιδεία, η εργασία, το περιβάλλον και ο πολιτισμός. Αυτό το δικαϊκό πλαίσιο είναι -συνήθως- αποτέλεσμα μακράς κοινωνικής διεργασίας, όπως οι αρχές του ΟΗΕ που θεσπίστηκαν μετά

από έναν μεγάλο και οδυνηρό πόλεμο. Δεν ερευνήθηκε η αλληλεπίδρασή του με το συγκεκριμένο ανθρωπολογικό περιβάλλον (παγκόσμιο και εθνικό), δηλαδή η επίδραση που μπορεί να έχει ο ανθρωπολογικός παράγοντας στην εφαρμογή του δόγματος και αντίστροφα. Ένα επίσης στοιχείο που ξεχάστηκε ή αποσιωπήθηκε είναι ότι το ίδιο το συνταγματικό κράτος κάτω από τις ιστορικές εξελίξεις προσέλαβε και τα χαρακτηριστικά του κράτους πρόνοιας.

Δεν αρκούν οι μεγάλες ιδέες, απαιτούνται και νηφάλιοι και οξυδερκείς χειρισμοί. Αυτό που δεν ερευνήθηκε ήταν το καιρίο πρόβλημα: αν μπορούσε ο άνθρωπος να χειρισθεί με ατομική κοινωνική υπευθυνότητα το ζήτημα της ελευθερίας και επομένως με ποιον τρόπο η ελευθερία αυτή θα επηρέαζε την υπόλοιπη ζωή καθώς και την οικονομική ζωή των φτωχότερων. Έτσι στην πραγματικότητα η αποδοχή του δόγματος καταλήγει να υποκαθιστά ή να καταργεί τυπικά ή άτυπα τους άλλους νόμους (διεθνείς και εθνικούς). Στις ΗΠΑ το κράτος πρόνοιας συρρικνώθηκε δραματικά. Όμως το σύνταγμα τους μιλάει για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Δεν καθίσταται αυτή η συνταγματική διάταξη κενή περιεχομένου, όταν το κράτος δεν διαθέτει χρήματα για την προστασία τους; Εκτός και αν εννοούν απλά ότι θα τα αναγνωρίζει το κράτος, εάν και εφόσον είσαι αρκετά ισχυρός ώστε να τα υποστηρίξεις ο ίδιος! Αλλά τότε τι νόημα έχει η ύπαρξη του κράτους;

Δεν εννοούμε σε καμία περίπτωση ότι τα δόγματα είναι άχρηστα. Συνήθως μάλιστα είναι φορείς μεγάλων ιδεών, αλλά προβάλλονται και υποστηρίζονται από ακατάλληλους ανθρώπους ή σε ακατάλληλες συνθήκες ή και τα δύο. Το πρόβλημα που γεννάνται τότε είναι η απολυτότητα του δόγματος και η μη συμμόρφωσή του ή ο μη περιορισμός του από άλλες αρχές που διέπουν ήδη παράλληλα το σύνολο του δικαίου ή, με άλλα λόγια, το πρόβλημα είναι κατά πόσο η απολυτότητα ενός δόγματος επηρεάζει και συρρικνώνει τις άλλες συνυπάρχουσες αρχές δικαίου.

Έχοντας λοιπόν λαβή από την πρόσφατη παγκόσμια οικονομική εξέλιξη με την απεριόριστη και παράλογη διόγκωση των τραπεζικών και χρηματοπιστωτικών εργασιών, η οποία πραγματικά, όπως λένε οι επιφανείς οικονομολόγοι και αναλυτές, θα βυθίσει οπωσδήποτε τις οικονομίες σε ύφεση, είμαστε υποχρεωμένοι να προβούμε σε κάποια ανάλυση και κριτική σε αδρές γραμμές του φιλελεύθερου δόγματος της οικονομίας όπως εφαρμόστηκε στην πράξη.

Πρώτα από όλα κανένα θεωρητικό δόγμα δεν μπορεί να θεωρείται νόμος, αλλά, ακόμη και αν ένα δόγμα καθιερωθεί σε εθνικό επίπεδο με νομικό πλαίσιο, τότε τρία πράγματα πρέπει να συμβούν:

α.-Αυτό το νομικό πλαίσιο θα πρέπει να μην αντιβαίνει στο συνταγματικό πλαίσιο της χώρας που το εφαρμόζει, γιατί το σύνταγμα είναι ο θεμελιώδης νόμος μιας χώρας και είναι πολύ πιθανόν να υπάρχουν συνταγματικές διατάξεις και εγγυήσεις τις οποίες το συγκεκριμένο δόγμα εφαρμοζόμενο ανατρέπει στην πράξη και άσχετα από τις ωραίες εξαγγελίες. Αν για παράδειγμα υπό κανονικές και ελεγχόμενες από το κράτος συνθήκες οι μεγάλες εταιρείες μπορούν και ξεφεύγουν από την νομιμότητα περισσότερο από άλλους επιχειρηματίες, τότε θα είναι άστοχο και αβάσιμο λογικά να θεωρήσει κανείς ότι δεν θα πράξουν τα ίδια και χειρότερα σε περίπτωση έλλειψης κρατικού ελέγχου. Αυτό θα πρέπει να ληφθεί υπόψη και οι ευχές σίγουρα δεν αρκούν για κάλυψη αυτής της ανάγκης.

β.-Για προωθημένες κοινωνίες - που τέτοιες βέβαια δεν υπάρχουν ακόμη - θα μπορούσαν να εφαρμοσθούν και οι λεγόμενες υπερσυνταγματικές αρχές, δηλαδή αρχές που υπερβαίνουν ακόμη και το σύνταγμα, όπως η δημοκρατία, οι οποίες υποτίθεται ότι θα πρέπει να ισχύουν ακόμη και αν στο σύνταγμα έχουν τεθεί διαφορετικές αρχές. Βάσει αυτών των αρχών, οι οποίες υπάρχουν ανεξάρτητα από τη βούληση του νομοθέτη, θα πρέπει να κρίνεται και το ίδιο το σύνταγμα, το οποίο έτσι θα στέκει σε ένα ενδιάμεσο επίπεδο σπουδαιότητας: δηλαδή πάνω μεν από τον κοινό νόμο, αλλά κάτω από αυτές τις αρχές. Τέτοια δόγματα (όπως τα οικονομικά) και ρυθμίσεις θα έπρεπε να εξετάζονται και υπό το φως τέτοιων αρχών. Όμως τέτοιες απόψεις προωθήθηκαν αμέσως μετά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, όταν οι αναμνήσεις του πολέμου ήταν απολύτως νωπές... μετά όμως, όπως όλα τα σημαντικά πράγματα, βαθμιαία ξεχάστηκαν μέσα στη λαίλαπα της καλοπέρασης, που φαντασιωνόταν ότι δεν είχε από κανέναν ανάγκη!

γ.- Πρέπει αναγκαστικά να ερευνάνται και η νομιμότητα τέτοιων πράξεων καθώς και των σχετικών νομικών ρυθμίσεων σε σχέση με το διεθνές δίκαιο. Αυτή η ανάγκη καθίσταται περισσότερο επιτακτική, εφόσον υπάρχει και διεθνής επιρροή των δρώντων, (που εδώ είναι οι εταιρείες, οι μεγαλομέτοχοι και τα στελέχη τους, αλλά και οι πολιτικοί). Για παράδειγμα, ο Πρόεδρος της Κομισιόν Εμ. Μπαρόζο είπε ότι είχαν σκεφθεί να ασκήσουν αυστηρότερους ελέγχους στις τραπεζικές πρακτικές, όμως δεν το έκαναν γιατί φοβόντουσαν την αντίδραση! Αλλά τί των την αντίδραση; Των πολιτών; Θα πρέπει λογικά να υποθέσουμε ότι εννοούσε την αντίδραση των τραπεζιτών. Όμως οι πολιτικοί δεν επηλέγησαν για τη θέση που κατέχουν για να υποχωρούν στις πιέσεις των ισχυρών παραγόντων. Αυτή η μη-δράση τους είναι παράβαση καθήκοντος δια παραλείψεως τελούμενη και θα πρέπει να ελεγχθεί νομικά. Ως παράλειψη εννοούμε την μη ενημέρωση και την μη ανάληψη κατάλληλης δράσης. Αλλά δεν είναι μόνον η παράλειψη (που υπό προϋποθέσεις θα μπορούσε να θεωρηθεί λογική), είναι και η μετά επιμονής δημόσια υποστήριξη ενός δόγματος και η διαβεβαίωση ότι όλα είναι ορθά και ισορροπημένα στην οικονομία, ακόμη και σε αυτές τις τελευταίες ημέρες της έσχατης κρίσης... της Πομπηίας! Εδώ λοιπόν δεν έχουμε αναγκαστική υποχώρηση, αλλά εθελούσια υποστήριξη μιας θέσης και απόκρυψη της αλήθειας ή απόλυτη αμέλεια και ανικανότητα, για την οποία όμως οι πολιτικοί και πάλι έχουν ευθύνη.

Στην συγκεκριμένη λοιπόν περίπτωση της παγκόσμιας αυτής οικονομικής κρίσης που οδήγησε και θα οδηγήσει ακόμη περισσότερο τον κόσμο σε ύφεση με συνέπειες πολύ οδυνηρές, όπως η ανεργία, η έλλειψη στέγης, ίσως τροφής, περίθαλψης κλπ., το ερώτημα αναδύεται καθαρά: Υπάρχει ευθύνη των παραγόντων αυτών; Η δράση τους επηρέασε αρνητικά, καθοριστικά και δραματικά τη ζωή μεγάλου -πολύ μεγάλου- αριθμού ανθρώπων; Ήταν η δράση τους σύμφωνη με τις διεθνώς εξαγγελθείσες αρχές της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, ελευθερίας και ασφάλειας; Στρέφονται οι πράξεις τους και τα αποτελέσματα της κερδοσκοπικής δράσης τους ενάντια στην ίδια την ανθρωπότητα; Αυτό

απαιτεί έρευνα. Αλλά και μόνον η έκταση και το βάθος των επιπτώσεων το αποδεικνύει.

Ειδικά όμως στις περιπτώσεις της κερδοσκοπίας πάνω σε είδη βασικής ανάγκης, όπως η τροφή και το πετρέλαιο, το πράγμα είναι πιο προφανές και η απάντηση δεν μπορεί παρά να είναι αναντίρρητα μία: Ότι παραβίασαν τις διεθνείς αρχές, επηρέασαν αρνητικά πολύ μεγάλα ανθρώπινα σύνολα σε όλο τον κόσμο και επομένως ευθύνονται γι' αυτό. Αυτό συμβαίνει επειδή η κερδοσκοπία από μεγάλους παίκτες, που γίνεται πάνω σε προϊόντα βασικής ανάγκης, όπως τα τρόφιμα, επηρεάζει τις τιμές ανοδικά και αυτό καθιστά αυτά τα προϊόντα δυσπρόσιτα στους φτωχούς που όμως είναι πάρα πολλοί. Επιπλέον έτσι καταρρέουν και οι οικονομίες στις χώρες τους, που για να εισαγάγουν τέτοια προϊόντα πρέπει να πληρώσουν τιμή πολλαπλάσια της προηγούμενης, με αποτέλεσμα να μην τους απομένουν έτσι ούτε διαθέσιμα κεφάλαια για περαιτέρω βελτίωση της ζωής των πολιτών τους, π.χ. στην παιδεία ή στην υγεία, ούτε ίσως κεφάλαια για κάλυψη της ίδιας και μόνον της ανάγκης για τροφή. Η συνέπεια είναι αύξηση της φτώχειας, των θανάτων, της κακουχίας. Πού είναι σε αυτή την περίπτωση η αρχή της δημοκρατίας; Δεν μοιάζει αυτό με πολεμική πολιορκία μιας πόλης ή μιας χώρας, που καταδικάζεται έτσι σε θάνατο; Να μην καταλήξουμε να έχουμε λιγότερη νομική προστασία για τις προσβολές της αξιοπρέπειας και της ζωής εν καιρώ ειρήνης από ό,τι εν καιρώ πολέμου! Ούτε να επιτρέπουμε εν καιρώ ειρήνης την νομική διαφυγή των εγκληματικών συμπεριφορών.

Το ίδιο γίνεται και στον πολυσυζητημένο τομέα της ενέργειας, η οποία είναι επίσης απολύτως αναγκαία για την ανθρώπινη ζωή, εκτός και αν ξαναγυρίσουμε στα σπήλαια, πριν ακόμη και από τον Προμηθέα, όταν έδωσε τη φωτιά στους ανθρώπους παραβιάζοντας την εντολή των θεών!

Και να σκεφθεί κανείς ότι προσπαθούν να εμπορευθούν και το νερό, προωθώντας την ιδιωτικοποίηση του τομέα του νερού σε διάφορες χώρες! Καταλαβαίνει κανείς το δράμα που μπορεί να παιχτεί σε μια τέτοια περίπτωση, την στιγμή μάλιστα που τα νερά δεν είναι πια τόσο άφθονα όσο ήταν κάποτε.

Αλλά και η ανεπίρριστη επέκταση ή κερδοσκοπία στους υπόλοιπους τομείς (π.χ. ακίνητα), έχει παρόμοια αποτελέσματα.

Όλα αυτά τα αποτελέσματα παρουσιάστηκαν μπροστά στα μάτια μας ανάγλυφα τον τελευταίο καιρό με την παρουσία σαρωτική παγκόσμια οικονομική κρίση, αλλά και λίγο πιο πριν με τις εξεγέρσεις λαών σε φτωχές χώρες στις οποίες ακρίβυνε υπερβολικά το ρύζι ή άλλα βασικά είδη διατροφής τους και δεν μπορούσαν να τα αγοράσουν! Όμως το τελευταίο δεν άγγιξε και τόσο την προσοχή της μεγάλης μάζας των πολιτών της Δύσης, επειδή οι άνθρωποι σπανίως διαθέτουν το χάρισμα της ευαισθησίας, που είναι έννοια παρανοημένη και παραπεταμένη και την οποία όμως, όσο ισχυροί και να είναι, ζητούν από τους άλλους όταν βρίσκονται οι ίδιοι σε ανάγκη. Να μην ξεχάσουμε ότι ο ισχυρός υπουργός οικονομίας των ΗΠΑ, Χένρι Πόλσον, ζητούσε γονατιστός (!) από την δημοκρατική γερουσία τή κ.Ν.Πελόσι να στηρίξει την ψήφιση του σχεδίου διάσωσης των τραπεζών πριν από λίγες ημέρες. Πόσο όμως κατανοούσε τα προβλήματα επιβίωσης των άλλων ανθρώπων οπουδήποτε στον κόσμο; Υποθέτουμε καθόλου. Εξάλλου ενδεικτικά οι πολυτελείς διακοπές σαββατοκύριακου των μεγάλων στελεχών των σωζόμενων εταιρειών (συγκεκριμένα της σωσμένης AIG) εν μέσω επικείμενης φτώχειας και κρίσης, καθώς και η πολυδάπανη προετοιμασία της Συνόδου G8, το αποδεικνύουν.

Αυτό λοιπόν το είδος οικονομικής δραστηριότητας, κατά τη γνώμη μας, αποτελεί αδικήμα σχετικά με το διεθνή νόμο, είτε το επιτρέπει το εθνικό δικαιο είτε όχι. Καθίσταται αδικήμα και παύει να είναι μια έκφραση της ελευθερίας κάποιου επιχειρηματία ή νομικού υποκειμένου, από τη στιγμή που αυτός ο επιχειρηματίας είναι πολύ ισχυρός και μπορεί να έχει μεγάλη έως και παγκόσμια επιρροή. Η κλίμακα της επιρροής βγάζει τον συγκεκριμένο επιχειρηματία έξω από την λογική της ατομικής ελευθερίας και την τοποθετεί στο πλαίσιο της άσκησης ισχύος. Θα πρέπει λοιπόν να κάνουμε μια αποσύνδεση ανάμεσα στην μικρής εμβέλειας επιχείρηση και στην μεγάλη επιχείρηση. Ή, αν δεν μπορούμε να κάνουμε τη διάκριση, να ισχύσει για όλες το ίδιο. Δεν μπορεί να γίνονται πόλεμοι ή εμπόργκο, επειδή σε κάποιες χώρες τα καθεστώτα καταπιέζουν τις γυναίκες ή διάφορες κοινωνικές ομάδες

ή όλους και παραβιάζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα, και μετά να επιτρέπουμε σε κάποιους άλλους να τους καταπιέζουν ή να τους σκοτώνουν με άλλον τρόπο και χωρίς σφαιρές, όπως μέσω των οικονομικών παιχνιδιών. Είναι ώρα να ερευνηθεί η υπαγωγή στο Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο (που εδρεύει και αυτό στη Χάγη) και των οικονομικών εγκλημάτων αυτού του είδους, γιατί στρέφονται κατά της ανθρωπότητας και η επιρροή τους μπορεί να είναι τόσο μοιραία όσο και των πολεμικών εγκλημάτων.

Ήδη στις ΗΠΑ γίνεται έρευνα για τις πράξεις αυτών των ανθρώπων που οδήγησαν την παγκόσμια οικονομία στο χάος. Όμως δεν αρκεί κατά την γνώμη μας να μην έχουν παραβιάσει τους κείμενους εθνικούς τους νόμους. Δηλαδή δεν πρέπει να ελέγχονται μόνον για την παράνομη πράξη που τυχόν έχουν κάνει μέσα στο συγκεκριμένο εθνικό νομικό πλαίσιο, αλλά και με βάση τους διεθνείς νόμους για την την πρακτική της κερδοσκοπίας καθαυτή είτε αυτή γίνεται πάνω σε βασικά είδη είτε σε άλλα είδη, καθώς και για τις συνέπειές της. Η πρακτική αυτή θα μπορούσε ίσως να επιτρέπεται από τους νόμους των διαφόρων χωρών, ωστόσο θα αντέβαιναν (και αυτή και ένας τέτοιος εθνικός νόμος) στον διεθνή νόμο, επειδή παραβιάζουν αρχές όπως η αξιοπρέπεια του ανθρώπου, η ασφάλεια, τα ανθρώπινα δικαιώματα, η ελευθερία κ.ο.κ. Ειδικά δε η κερδοσκοπία πάνω στα βασικά είδη πρέπει να απαγορεύεται απολύτως, γιατί αλλιώς είναι σαν να εμπορεύεται κανείς την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και τα περίφημα ατομικά δικαιώματα. Το αποτέλεσμα παραμένει το ίδιο με αυτό που επιφέρουν οι πόλεμοι, αν και οι μέθοδοι μπορεί να αλλάζουν, αλλά αυτό δεν πρέπει να μας μπερδεύει.

Οι διάφορες δικαιοίκες αρχές δεν θεοπίστηκαν για χάρη των εταιρειών, αλλά για χάρη των ανθρώπων των ίδιων. Αυτό χρειάζεται περισσότερη προσοχή και σκέψη. Αν εννοούσε ότι ο καθένας κάνει ό,τι θέλει ή σε τελευταία ανάλυση ό,τι μπορεί, τότε ο ισχυρός μπορεί πραγματικά από την άποψη αυτή να σαρώσει όλες τις αρχές του κόσμου. Όμως τότε μήπως μιλάμε για έναν κόσμο ντισεϊκό, αλλά δεν το ομολογούμε; Ή μήπως αντιθέτως μιλάμε για μια αναρχική κοινωνία; Το τελευταίο μάλλον αποκλείεται δεδομένου ότι το φιλελεύθερο δόγμα στην πράξη συνδυάστηκε με μεγαλύτερο αστυνομικό έλεγχο των πολιτών. Ο ίδιος ο νόμος είναι ένας περιορισμός. Όμως χωρίς νόμο η κοινωνία δεν μπορεί να υπάρξει. Η ισορροπία ανάμεσα στην κοινωνία και το άτομο είναι δύσκολη και μόνον η εξέλιξη μπορεί να μας αποκαλύψει τη σωστή σύνθεση ανάμεσά τους.

Εδώ όμως δεν μπορούν να χωρέσουν οι μεγαλόσχημες εκφράσεις για ελευθερία της οικονομίας, επειδή αυτή δήθεν αυτορρυθμίζεται (που αποδείχθηκε δραματικά ότι δεν μπορεί να αυτορρυθμισθεί!). Αν μπορούσε η οικονομία να αυτορρυθμισθεί, τότε θα μπορούσαν να αυτορρυθμισθούν τα πάντα: η παιδεία, η κοινωνία, η πολιτική, οι οικογένειες, η κίνηση των αυτοκινήτων και άλλα. Μάλιστα αυτό θα συνέβαινε ακόμη πιο εύκολα σε αυτούς τους τομείς, επειδή η οικονομία είναι ακόμη πιο δύσκολα ελέγξιμος τομέας, αφού συγκεντρώνει όλη την άγρια επιθυμία του ανθρώπου για πλουτισμό και εξουσία. Είναι μάλιστα τόσο συνηθισμένη η τακτική αυτή της τώνωσης των μεγάλων εταιρειών εκ μέρους του κράτους που έχουν καταντήσει οι φιλελεύθεροι να αρνούνται ειδικά το κράτος πρόνοιας για τους φτωχούς, αλλά να το λειτουργούν σαν κράτος πρόνοιας για τους πλούσιους. Αλλά τι είδους φιλελεύθερη οικονομία είναι αυτή και πού είναι η απουσία του κράτους; Το ότι και ο κρατισμός είναι ανεπαρκής για ορθό έλεγχο είναι απολύτως ορθό, αλλά είναι και πιο ορατό και έχει ήδη αναλυθεί αρκετά με την πάροδο του χρόνου.

Επομένως πρέπει να καταλήξουμε στο ότι η βάση όλων αυτών των προβλημάτων είναι ανθρωπολογική και χωρίς τη λύση αυτού του παράγοντα δεν μπορούμε να βρούμε οριστική λύση σε κανένα πρόβλημα. Αυτό όμως τελικά σημαίνει ένα μόνον πράγμα: ότι προς το παρόν δεν έχουμε το δικαίωμα να μιλάμε για δόγματα, αλλά μόνον να προσπαθούμε να κάνουμε κατά περίπτωση (σε τόπο και χρόνο) το καλύτερο που μπορούμε σε σχέση με τους ανώτερους στόχους, αυτούς που έχουμε θέσει σαν ανθρωπότητα μέσα από τη γνώση που απέκτησε από τις οδυνηρές εμπειρίες της, μέσα από τη δύσκολη ιστορική πορεία της.

Ιωάννα Μουσοπούλου,
Μέλος της Γραμματείας της ΜΚΟ ΣΟΛΩΝ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΕΦ' ΟΛΗΣ ΤΗΣ ΥΛΗΣ
ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΥΤΑΝΗ

ΕΛΕΝΗ ΑΡΒΕΛΕΡ - ΓΛΥΚΑΤΖΗ

στον Γιάννη Ζήση

Πατήστε επάνω στον σύνδεσμο
για να δείτε τη συνέντευξη:

<http://blip.tv/file/1216172>

Η Αμερική, είναι «ένα παιδί της Ευρώπης» και θεωρεί σήμερα εαυτόν φορέα διάδοσης του δημοκρατικού ιδεώδους και «μάχεται» την τρομοκρατία για να «αποκαταστήσει την τάξη». Η πρύτανης Ελένη Γλύκατζη - Αρβελέρ θεωρεί ότι κατά κάποιο τρόπο η Αμερική αποτελεί το σύγχρονο αντίστοιχο της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας η οποία θεωρούσε εαυτόν «φορέα διάδοσης και διαφύλαξης των χριστιανικών αξιών, νιώθοντας περηφάνια για τα πνευματικά κατορθώματά της και που οδηγήθηκε στην απώλεια αντιμειλιτώντας συνεχώς εξωτερικές απειλές».

Σχετικά με το «το μέλλον το οποίο είναι μια σφαιρικότητα», διαπιστώνεται ότι παρότι οι σημερινές απειλές είναι αυξημένες (κλιματικές αλλαγές, βιοτεχνολογία, τρομοκρατία, οικονομική κρίση κλπ) και δεν έχουν πλέον σύνορα, δεν υπάρχουν ικανοί εμπειρογνώμονες του μέλλοντος για να προβλέψουν με ολιστικό τρόπο τους κινδύνους για τη δημοκρατία, τον πολιτισμό και το περιβάλλον.

Η Ευρώπη, μια ήπειρος με παράδοση σε επιτυχείς κρίσεις απελευθέρωσης του ανθρώπου από τον θρησκευτικό και τον πολιτικό ολοκληρωτισμό και με πολιτιστικές παρακαταθήκες, έχει «σταθεί πολύ στο παρελθόν», περισσότερο απ' ό,τι στο μέλλον, και αυτό συμβαίνει κυρίως στην Ελλάδα. Αυτή η «περηφάνια για το παρελθόν» και η «ανασφάλεια για το μέλλον» που νιώθει η Ευρώπη την περιορίζει στο να αντιληφθεί «σφαιρικά την πραγματικότητα».

Στο περιβάλλον της παγκόσμιας επερχόμενης κρίσης κρίνεται ως θεμελιακό στοιχείο η «αυτογνωσία, η ικανότητα αποστασιοποίησης από τον εαυτό μας». Όμως, ο συνδυασμός του γεγονότος ότι «έχουμε χάσει την ομαδικότητά μας» σε συνδυασμό με την ύπαρ-

ξη αυτής της «εύφλεκτης ανασφάλειας», δημιουργεί «ισχυρές τάσεις φυγής» με τη μορφή της «θρησκευτικής φυγής». Αυτή η θρησκευτική φυγή όσο έχει τα χαρακτηριστικά της «ζωικότητας» και της «ανασφάλειας» προκαλεί μια «υποχώρηση της υπευθυνότητας του ανθρώπου» για τη διαμόρφωση ενός βιώσιμου σχεδίου ιδεών για το μέλλον.

Είναι φανερό ότι χρειάζεται ένας νέος διαφωτισμός, εφόσον ο γνωστός ιστορικός διαφωτισμός «δεν έφτασε ποτέ στα χωριά». Τα δισεκατομμύρια του κόσμου μας δεν τον έχουν παρακολουθήσει.

Γίνεται φανερό γιατί η παιδεία (και όχι η εκπαίδευση) είναι το πιο σημαντικό παγκόσμιο πρόβλημα για τον 21^ο αιώνα. Μέσω της παιδείας ο άνθρωπος μαθαίνει «να αναρωτιέται» και να βιώνει την αξία του ρίσκου της «υπευθυνότητας».

«Μια κοινωνία είναι ζωτική στο βαθμό που είναι ανοικτή και στο βαθμό που οι άνθρωποι που την απαρτίζουν έχουν υπευθυνότητα γ' αυτά που κάνουν και γ' αυτά που θέλουν» είναι το μήνυμα με το οποίο ολοκληρώνει την συνέντευξή της η πρύτανης Ελένη Γλύκατζη - Αρβελέρ.

*Η Ελένη Γλύκατζη-Αρβελέρ θεωρείται σήμερα από τις πλέον εξέχουσες πανεπιστημιακές προσωπικότητες, ιδιαίτερα στη Βυζαντινολογία και ήταν η πρώτη γυναίκα πρόεδρος του τμήματος Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο της Σορβόνης το 1967. Επίσης ήταν η πρώτη γυναίκα πρύτανης του Πανεπιστημίου της Σορβόνης το 1976. Τώρα είναι πρύτανης του Πανεπιστημίου της Ευρώπης.

Σχολιασμός: Αλέξανδρος Μπέλεσης
(alexandros@solon.org.gr)

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΒΙΒΛΙΑ

Προσβολή στη Λογική

Συγγραφέας: Gore, Al (www.algore.com)
 Εκδότης: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ Α.Ε
 Μεταφραστής: Παππάς, Ανδρέας
 Αριθμός σελίδων: 344

Είναι ένα εξαιρετικό και πολύ καλογραμμένο βιβλίο του πρώην αντιπροέδρου των ΗΠΑ Αλ Γκορ, το οποίο αφορά μεν τις ΗΠΑ, αλλά απηχεί και την γενική κατάσταση, τουλάχιστον στον υπόλοιπο δυτικό κόσμο. Αναφέρεται στην αλλοτρίωση και τον καταναλωτισμό των πολιτών, την απάθεια και την αποχή τους από το πολιτικό γίνεσθαι, στη συγκέντρωση της εξουσίας από τον πλούτο, στην ισχύ των ΜΜΕ, στην σχεδόν πλήρη εξάρτηση και την ανεπάρκεια των πολιτικών, στην κατάργηση των ατομικών ελευθεριών με πρόσχημα την ασφάλεια, στην απουσία πραγματικής ενημέρωσης του πολίτη και στην κυβερνητική αδιαφορία για το περιβάλλον.

Επικεντρώνεται όμως και στην ανάγκη για εξεύρεση λύσεων που σχετίζονται κυρίως με τη συνείδηση του πολίτη που αποτελεί και τη δική του ευθύνη. Παράλληλα με αυτό παραθέτει τις αρχές που ενέπνευσαν τους μεγάλους «πατέρες» του αμερικανικού έθνους για τη θεμελίωση της δημοκρατίας και τους φόβους τους γι' αυτά που την έθεταν σε κίνδυνο, τα οποία αντανακλούν με ακρίβεια τη σημερινή παγκόσμια κατάσταση.

Είναι ένα βιβλίο που ξεδιπλώνει με με-

ΠΡΟΣΒΟΛΗ
στη ΛΟΓΙΚΗ

ΑΛ ΓΚΟΡ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

γάλη σαφήνεια τη σταδιακή κατάργηση των ελευθεριών και της δημοκρατίας, που ίσως φαίνεται τρομακτική -όταν γίνει αντιληπτή- σε αυτούς που θεωρούσαν ότι όλα αυτά ήταν αυτονόητα και δεδομένα στη ζωή μας.

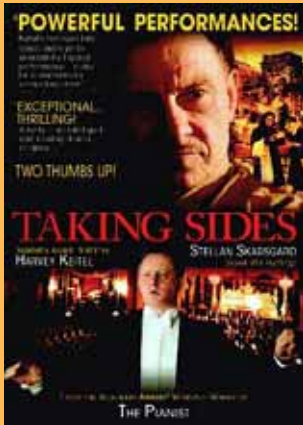
Αποσπάσματα:

«...ο Θίοντορ Ρούσβελτ έλεγε τον Απρίλιο του 1906: «Πίσω από την επίσημη κυβέρνηση βρίσκεται μια αόρατη κυβέρνηση που δεν αντλεί την εξουσία της από τον λαό, ούτε λογοδοτεί σε αυτόν. Ο πολιτικός άνδρας σήμερα οφείλει να έχει πρωταρχικό στόχο να συντρίψει αυτή την αόρατη κυβέρνηση, να αποκαλύψει την ανίερη συμμαχία μεταξύ φαύλων επιχειρηματιών και διεφθαρμένων πολιτικών»...».

«...Η αγορά των ιδεών, την οποία οι «πατέρες-ιδρυτές» της χώρας μας εκθειάζαν και προστάτευαν σαν κόρη οφθαλμού, ήταν ένας χώρος, όπου, σύμφωνα με τον Τζον Στιούαρτ Μιλ, οι αλήθειες μπορούσαν να εντοπίζονται και να διυλίζονται μέσω της εις βάθος και ελεύθερης σύγκρισης των διαφορετικών απόψεων...»

Ιωάννα Μουτσοπούλου

Μέλος της Γραμματείας της ΜΚΟ ΣΟΛΩΝ

«ΑΠΟΔΕΙΞΗ ΕΝΟΧΗΣ», 2001
(**Taking sides**)

Προτείνουμε αυτή την ταινία για δύο λόγους. Πρώτα σαν μια κρίσιμη περίοδο από την ζωή ενός σημαντικότερου μαέστρου, και συνθέτη (όπως ο ίδιος θεωρούσε κυρίως τον εαυτό του) κλασσικής μουσικής, τον Βίλχελμ Φουρτβέγκλερ (- και όχι Φουρτρίνγκλερ όπως μεταφράζεται σε DVD που κυκλοφορεί - καλά οι μεταφραστές που ζούνε;;;). Ο Φουρτβέγκλερ εκτιμήθηκε και από τον Τσοκανίνι, ο οποίος τον πρότεινε για διάδοχό του σαν διευθυντή της Φιλαρμονικής της Νέας Υόρκης, και κυρίως ξεχώρισαν οι εκτελέσεις του από έργα των Μπετόβεν, Μπράμς, Μπρούκνερ και Βάγκνερ. Για τον Φουρτβέγκλερ έμεινε στην ιστορία η δέηση καχυποψία για φιλοναζιστικά αισθήματα, που όμως δεν μπόρεσε να σταθεί σαν πραγματική. Από την άλλη μεριά η ταινία νομίζω δείχνει ανθρώπους που η ζωή

τους βρέθηκε στην τροχιά της ιστορίας, τόσο για τον μεγάλο μαέστρο, όσο και για τους Αμερικανούς στρατιωτικούς που έρχονται σαν επικυρίαρχοι σε μια διαλυμένη χώρα. Σε τέτοιες περιστάσεις οι ζωές των ανθρώπων βαρύνονται με ευθύνη πέρα από το προσωπικό επίπεδο, και ίσως η εποχή μας να μην απέχει και πολύ από κάτι παρόμοιο. Δεν μπορώ να ερμηνεύσω τον λόγο που τέτοιες ταινίες δεν προβάλλονται με κάποια διαχρονικότητα. Τι να φταίει άραγε; Μήπως κάποιοι δεν θέλουν να γνωρίζουμε και να προβληματιζόμαστε και πολύ;

Σκηνοθεσία: Ισταν Τσάμπο

Σενάριο: Ρόναλντ Χάργουντ

Διάρκεια: 108λεπτά

Χώρα: Γαλλία, Αγγλία, Γερμανία, Αυστρία

Γλώσσα: Αγγλικά

Χρώμα: Έγχρωμο

Παίζουν: Χάρβεϋ Καϊτέλ, Στέλλαν Σκάρσγκαρντ, Μόρις Μπλήμπτρο

Σχόλια: Σαρηνάκης Δημήτρης

«Η ΨΥΧΗ ΕΝΟΣ ΗΓΕΤΗ» 2005
(**Warm Springs**)

Η άγνωστη περιπέτεια του Φράνκλιν Ντελάνο Ρούσβελτ. Ο πιο χαρισματικός ηγέτης της σύγχρονης Αμερικής, που έπαιξε πρωταγωνιστικό ρόλο στην διαμόρφωση της ιστορίας ακόμη και πριν τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, στον προσωπικό του αγώνα από το στάδιο της αυτοεγκατάλειψης, την δημιουργία και εμψύχωση ενός κέντρου υποδοχής αρρώστων με πολιομυελίτιδα, μέχρι την ανάληψη της ηγεσίας του κόμματος των Δημοκρατικών.

Σκηνοθεσία: Τζόσεφ Σάρτζεντ

Σενάριο: Μάργκαρετ Νέιγκλ

Διάρκεια: 121 λεπτά

Χώρα: ΗΠΑ

Γλώσσα: Αγγλικά

Χρώμα: Έγχρωμο

Παίζουν: Κέννεθ Μπράνα, Σύνθια Νίξον, Νταϊήβιντ Πέιμερ, Κάθι Μπέητς

ΕΝΑ ΠΡΟΣΦΑΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΣΥΝΕΙΔΗΤΗΣ ΛΟΓΟΚΡΙΣΙΑΣ, ΔΙΑΠΛΟΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΟΛΟΚΛΗΡΩΤΙΣΜΟΥ ΣΤΙΣ ΗΠΑ

Αν κάποιος έβλεπε τις διαφημίσεις στην αμερικάνικη τηλεόραση, στην ζώνη υψηλής τηλεθέασης, λίγο πριν αρχίσει το debate της 7/10/2008 μεταξύ McCain και Obama, θα παρατηρούσε ότι το **ABC** είχε μια διαφήμιση της **Chevron**, το **CBS** είχε της **Exxon** και το **CNN** είχε διαφήμιση του «**lobby του κάρβουνου**».

Επίσης ταυτόχρονα, υπάρχει μια εκστρατεία σε εξέλιξη στις ΗΠΑ η οποία λέγεται: «Μπορούμε να λύσουμε την κλιματική κρίση» - “We can solve the climate crisis” - <http://www.wecansolveit.org/> η οποία θέλει να πείσει τον κόσμο με απόψεις λογικές και τεκμηριωμένες, πιέζοντας μέσω αυτών και τους πολιτικούς έτσι ώστε να δράσουν για να βρεθεί μια λύση στο πρόβλημα των κλιματικών αλλαγών.

Η εκστρατεία είναι έργο της ΜΚΟ: «Συμμαχία για την προστασία του κλίματος» - “The Alliance for Climate Protection” - <http://www.climateprotect.org/about> η οποία ιδρύθηκε από τον νομπελίστα και πρώην αντιπρόεδρο των ΗΠΑ Αλ Γκορ και συμμετέχουν διάφορες οργανώσεις, επιστήμονες από όλους τους κλάδους μαζί με πολιτικούς, διανοούμενους κ.α.

Στόχος τους είναι, σαν μέρος της παγκόσμιας λύσης, σε 10 χρόνια οι ΗΠΑ να παράγουν το 100% των αναγκών τους σε ηλεκτρισμό από καθαρές και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Κάτι το οποίο το αποδεικνύουν επιστημονικά ότι είναι πλήρως εφικτό. Κάνοντας επίσης τις ΗΠΑ θετικό πρότυπο και παράδειγμα για όλο τον κόσμο στην απεξάρτηση από τις βρώμικες μορφές ενέργειας.

Μια από τις δράσεις τους είναι και η προβολή διαφημιστικών μηνυμάτων στην αμερικάνικη τηλεόραση, όπως αυτό: <http://www.youtube.com/watch?v=QmEUHel7fZE>

Αυτή ακριβώς την διαφήμιση αρνήθηκε να μεταδώσει το κανάλι ABC πριν το τελευταίο debate, χωρίς καμία δικαιολογία, παρά τις επανειλημμένες προσπάθειες επικοινωνίας από τους υπεύθυνους της εκστρατείας!

Από αυτό και μόνο το γεγονός φαίνεται ξεκάθαρα η δύναμη που έχει το λόμπυ του πετρελαίου στις ΗΠΑ

αλλά και αλλού, και τη διαπλοκή του με τα ΜΜΕ μέσω των εκατομμυρίων δολαρίων που δίνει για το σταμάτημα της καθιέρωσης της καθαρής ενέργειας. Αυτό αποτελεί ένα παράδειγμα οικονομικού ολοκληρωτισμού. Είναι μια τακτική προπαγάνδας και επηρεασμού της κοινής γνώμης, καλλιεργώντας την παραπληροφόρηση, τους χειρότερους φόβους και ένστικτα. Όλα αυτά φυσικά γίνονται για να μην μειωθούν τα υπερκέρδη των πετρελαϊκών εταιρειών που καταλήγουν στα χέρια πάρα πολύ λίγων ανθρώπων, σε βάρος της υγείας και της οικονομικής κατάστασης των πολλών αλλά και των ίδιων σε τελική ανάλυση! Ουσιαστικά θέλουν να πείσουν τον κόσμο ότι το να ζεις άρρωστος και φτωχός μέσα σε ένα κατεστραμμένο περιβάλλον είναι φυσιολογικό αρκεί να καταναλώνεις ενέργεια προερχόμενη από πετρέλαιο ή κάρβουνο! Αυτό γίνεται προσπάθεια να επιτευχθεί μέσω του ολοκληρωτικού ελέγχου της κυκλοφορίας της πληροφόρησης.

Ενώ οι εναλλακτικές μορφές ενέργειας μπορούν με την βοήθεια της σύγχρονης τεχνολογίας να είναι ένας πλήρης και ρεαλιστικός αντικαταστάτης των παραδοσιακών καυσίμων.

Αλλά γιατί να πηγαίνουμε τόσο μακριά; Εδώ δίπλα μας, στην ίδια μας την χώρα, στο ΥΠΕΧΩΔΕ, συναντήθηκαν οι υπεύθυνοι με αξιωματούχους άλλων κρατών, για την δημιουργία λόμπυ μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση έτσι ώστε να επιβραδυνθούν οι διαδικασίες αντιμετώπισης των κλιματικών αλλαγών, μέσω π.χ. της χρέωσης σε κάθε χώρα της χρήσης του κάρβουνο σαν καύσιμο!

Τελικά πρέπει να αναρωτηθούμε εδώ, στις ΗΠΑ και σε όλο τον κόσμο τι θέλουμε για το μέλλον μας, να σκεφτούμε λίγο μακροπρόθεσμα ξεφεύγοντας από το βύθισμα στην καθημερινότητα και τον υπνωτισμό που μας επιβάλλουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και ιδίως η τηλεόραση και να **δράσουμε τώρα!** Γιατί το ξύπνημα θα είναι οδυνηρό...

Κατσουλάκος Παναγιώτης
Μέλος της ΜΚΟ ΣΟΛΩΝ

ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΟΛΩΝΑ

- Νεαρός φοιτητής του ΤΕΙ Λαμίας, εντόπισε μια τραυματισμένη γερακίνα στην Αγία Μαρίνα και την παρέδωσε σε συνεργάτη του ΣΟΛΩΝΑ στη Λαμία. Η γερακίνα αφού δέχθηκε πρώτες βοήθειες και διανυκτέρευσε στις εγκαταστάσεις μας, διακομίστηκε στις εγκαταστάσεις του ΕΚΠΑΖ. 14/ 10/ 2008

- Δυο ασθενή περιστέρια και μια κουκουβάγια κατέφθασαν μέσω εθελοντών αυτές τις ημέρες στις εγκαταστάσεις μας. Αναμφίβολα αυξάνει ο αριθμός των ανθρώπων που έμπρακτα εκδηλώνουν το ενδιαφέρον και τον σεβασμό τους στην ζωή. 8/ 10/ 2008

- Με επιτυχία πραγματοποιήθηκε απελευθέρωση θεραπευμένων πουλιών στο Δ.Δ. Μάκρης του Νομού Φθιώτιδας. Συγκεκριμένα γερακίνες και κουκουβάγιες απελευθερώθηκαν στο πλατανοδάσος της Μάκρης στην περιοχή natura Σπερχειού ποταμού. Η απελευθέρωση πραγματοποιήθηκε από το ΕΚΠΑΖ, τον ΣΟΛΩΝΑ και το Φιλοζωικό Σύλλογο Φθιώτιδας. Ήταν μια χαρούμενη μέρα για όλους τους παρευρι-

σκόμενους καθότι όλοι τους έχουν προσφέρει πρώτες βοήθειες σε τραυματισμένα πουλιά που τα έχουν στείλει για θεραπεία στο ΕΚΠΑΖ. Όλος ο κύκλος που σχετίζεται με την ανεύρεση ενός τραυματισμένου ζώου, την παροχή πρώτων βοηθειών, την οργάνωση της διακομιδής του στο ΕΚΠΑΖ, την παραλαβή του στις εγκαταστάσεις, την θεραπεία του και την απελευθέρωσή του, υλοποιείται από εθελοντές που δεν αμείβονται υλικά για την υπηρεσία τους αυτή. Η αμοιβή των εθελοντών είναι ηθική και η χαρά τους δεδομένη καθώς δημιουργούν μια θετική στάση απέναντι στη ζωή και θεραπεύουν αντί να βλάπτουν, προσφέροντας στη φύση υπηρεσία αντί να απαιτούν μόνο από αυτήν.

- Μεριζόμενοι το κακό που δημιουργούν αδιάφοροι ή εγκληματικοί πολίτες στη φύση, οι εθελοντές αυτοί συμβάλουν έμπρακτα στο χτίσιμο ενός πιο αληθινού πολιτισμού που θα αναγνωρίζει ότι όλες οι μορφές ζωής είναι σημαντικές, ανεξάρτητα από την αξία που μπορεί να τους προσδίδει ο άνθρωπος.

7/10/ 2008

ΑΕΙΦΟΡΙΑ / ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ: ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: ΜΚΟ ΣΟΛΩΝ / ΓΡΑΦΕΙΑ: Μιαούλη 18, Μάκρη, Ν. Φθιώτιδας Τ.Κ.35011 / ΤΗΛ: 22360-22914, FAX: 22360-22355 / E-Mail: info@solon.org.gr / Site: www.solon.org.gr / Σκίτσα: Γιώργος Μαουρούλας / Σελιδοποίηση: Έργον (ergongraphics.gr) / Υπεύθυνος Ύλης: Μπέλεσης Αλέξανδρος / Εργάστηκαν: Ζήσης Γιάννης, Μουτσοπούλου Ιωάννα, Παρασκευουλάκος Γιάννης, Σαρηνάκης Δημήτρης, Μάντης Θανάσης, Μαουρούλας Γιώργος, Λάμπρου Μαρία, Γιαννακοπούλου Μπέσσυ / Τεχνική Υποστήριξη: Κατσουλάκος Παναγιώτης

Τα ενυπόγραφα άρθρα δεν εκφράζουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της εφημερίδας

Π Ρ Α Σ Ι Ν Ε Σ Δ Ι Ε Υ Θ Υ Ν Σ Ε Ι Σ

ΠΑΝΔΟΙΚΟ: www.pandoiko.gr / ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ: www.minagric.gr / Ε.Ε & περιβάλλον: www.europedirect.gr / ΣΟΛΩΝ: www.solon.org.gr / ΥΠΕΧΩΔΕ: www.minenv.gr / ΕΚΚΕ: www.ekke.gr / Πολιτικές Ε.Ε.: www.europa.eu.int / Εκπαιδευτικό υλικό: www.climatechange.eu.com / Διακυβερνητική Επιτροπή για την Κλιματική Αλλαγή: www.ipcc.ch
ΧΑΡΤΑ ΤΗΣ ΓΗΣ: www.earthcharter.org ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΩΝ ΜΚΟ (περιοδικό σε ηλεκτρονική μορφή): www.ngofederation.gr